

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év. Budapest, 1898, szombat, november 19-én. 319. szám.

A régi pör.

Nagyon régi a pör, amely megint dul és ellenségeskedést csinál a magyarok közt. Nagyon régi, csak hogy mindig más ruhában jelenik meg, s azért nem ismernek rá. Szobor-ügy, zászló-ügy, czimer-ügy, kardbojt meg zsinór-affaire, vagy más hasonlatos szép nevet kap, ha újra meg újra előkerül, és a régi történet mindig újjá vedlik. S akik nem ismernek rá a régi legényre, tanakodnak rajta, hogy kinek feje vételessék miatta.

Most Bánffy és Krieghammer közt ingadozik a közvélemény, amelynek mindig jól esik a levágott fej. A favorit hátróztottan Krieghammer. Már neki lóg is egy kicsit a feje, vagy legalább erősen meggörcsült. Csak a nagyon vérmesek reménykednek olyanformán, mint hajdan Brankovics György, a szerb despota, hogy egyszerre két levágott fejet kapnak két arany tálcán.

Pedig hát régi a pör, amelyért új fejeket kérnek. Erdély Sándor nem találja nyomát a pörös akták közt. Még Zápolya korából való. Amikor még Szapolyai János nem kellett a magyaroknak, mert drága király lett volna nagyon. A másik olcsóbb volt, az kellett: Ferdinánd, akinek már volt kész hadserege.

Ez a kész hadsereg! De sok bajnak lett a kuforrása! A frigy a király és a magyar nemzet közt ennél a pontnál gyöngült meg legtöbbször. Okos ma-

gyar politikusok és okos királyok századok óta keresik a ragasztó anyagot, de csak még se birtunk összeforrni. A király is mondta, a törvény is mondta, a politikai vezéreink is mondták, hogy ez a hadsereg a mienk is. De mi mindig csak azt tudtuk, hogy azért a mienk, mert ő költi el a pénzünket. Maga a hadsereg, úgy látszik, ezt se tudja.

Ma is ez a régi pör van előttünk, de már szelidebb alakban. Nem a hadsereg bántott, hanem a hadseregért egy öreg katona, aki mint miniszter bizonyos fokig a parlamentarizmusnak is egyik kereke. De ez az öreg katona se azért vétett ellenünk, mert nem szeret, vagy nem becsül, hanem mert a hadsereget jobban szereti, s mert azt hitte, hogy a hadsereggel igazságtalanságtörténet a mi kedvünkért. Elcsuszott a tolla a kormányzás művészetében, mert katonalélekkel fogta meg.

A hadsereget bizonyosan megbékítette, de a bársonyszékét, úgy látszik, elvesztette ezzel. Nem lehet csudálni, mert azonfelül, hogy ez az ügy mindennél kegyesebb volt, egy igazi diplomatát igénylő, a mi monarchiánk kormányzása az ő szerencsétlen kettős formájában talán a legnehezebb a világon. Divergáló érdekeket egymás felé hajlítani, disszonáns hangokba harmóniát hozni szinte emberfölötti vállalkozás. Hát még ha egy harmadik hatalom is szegődik a kettő mellé,

mi lesz akkor? Olyan szomorú és tanulságos példa áll előttünk a kontinens nyugati sarkán. Pedig ott nemzeti hadsereg az, amely öli az országot. Nincsen se erő, se hatalom, se akarat, nincsen nyugodt fejlődés és biztos haladás, mert duzzog a hadsereg. A francia kormányokat a hadsereg bukattja meg, Franciaország sokszoros megalázása a militarizmus elhatalmasodásának az eredménye.

Előttünk az intő példa, őrizkedjünk a veszedelemtől. Ezért is buknia kell Krieghammernek, hogy el ne hatalmasodjék a két hatalom között a harmadik: a militarizmus. Mert országok kormányzása és vezetése minden időben súlyos feladat volt. Kétszeresen nehéz, ahol két hatalom érdekszférái össze-találkoznak. De lehetetlen és elképzelhetetlen, ahol egy harmadik ékelődik a kettő közé. Mintha csak az óramű egy-másba fogódzó fogaskerekei közé kavicsot dobnánk.

Kettőt tanuljon meg a hadsereg a Hentzi-ügyből.

Először: Az osztrák császár és a magyar király egy személy! Amit a magyar király mond, azt tiszteletben tartja az osztrák császár. Hogy duzzoghatnának érte hűséges szolgálói?

Másodszor: Aki szent, az legyen makulátlan. Ebben nincs fokozat, mint a becsületben. Keressenek hát más hőst a nevékedő ifjuság számára, követendő

Zichy Jenő expedíciója.

(Csiky Ernő levelei.)

Gróf Zichy Jenő utjáról egy-egy levél vagy telegramm érkezik Magyarországra és a közönség körülbelül tudja, hogy milyen országokban járt az expedíció. Nem szabad eltagadni, hogy most komolyabban is érdeklődnek az expedíció iránt, mert az első utazás nem volt eredménytelen s azonfelül gróf Zichy Jenő erre a második utra tudományos szempontból is sokkal jobban fegyverkezett fel. Biztosra lehet tehát venni, hogy amennyiben a magyarok őshazáját nem is tudná fölfedezni, de tudományos eredmények nélkül még sem fog maradni az expedíció.

Hogy kivált természettudományi szempontból sok érdekes dolgot várhatunk, arról kezeskedik Csiky Ernőnek, a Nemzeti Múzeum egyik fiatal tisztviselőjének több levele, melyet az expedíció utjáról budapesti barátaihoz írt. Ezekből a levelekből alkalmunk van néhányat közölni.

Tifliszből például április 13-án ezeket írja Csiky Ernő:

„Kedves barátom! Igen örültem levelednek, mert ez az első, melyet Magyarországból kaptam. Eddig még nem fordult elő oly érdekes dolog, miről irni lehetett volna, különben az expedíció csak itt Tifliszben kezdődik, mert itt találkoztunk mindnyájan.

Teljes három hétig vagyunk már Tifliszben

és mindössze öt-hat szép napunk volt. Mikor megérkeztünk, még hideg volt, mert egy héttel azelőtt még havazott. Itteni szakemberek azt mondják, hogy olyan hideg tél, mint az idén, már nagyon régen nem volt Tifliszben. Ennélfogva a természet három-négy héttel van elmaradva, illetve a tavasz kezdete el-késve.

Tiflisz állatvilága nagyon szegény, különösen az említett éghajlati viszonyok miatt. Mindazonáltal néhány kiránduláson mégis vagy 500 rovar már összegyűjtöttem.

Április hó 3-5-ig medvevadászaton voltunk a Kaukázus hegyeiben, az Athene-völgyben, de Zichy gróf rokonai, a Zichyanoffok minden igyekezetének és a hajtók vad zenebonájának dacára semmiféle állatot nem láttunk. Én ott fent még gyűjteni sem tudtam, mert nem volt mit; ott ugyanis még nagy volt a hó.

Most megint északnak fogunk menni, tehát folyton ilyen átmeneti időjárásunk lesz és attól tartok, hogy mindig ilyen keveset fogok találni. Legtöbbször remélek a Baikal-tó és a Gobi-sivatag-tól; ott talán csak fogok valami érdekes állatot gyűjteni.

Holnapután, április 15-én indulunk el Tifliszből Bakuba, de ott csak egy napig maradunk, mert a gróf szerint ott még a leves is petróleum-izű, azonkívül nagyon sok a fereg e városban.

Hogy körülbelül tudjad, mikor hol leszünk megírom a mostanában megállapított uti programot.

Baku, április hó 16. Innen a Kuma-folyóra megyünk, mert Jankó dr. itt a halászatot akarja tanulmányozni. Astrachan május hó 1-7. Saratow 9-10., Tambow 18., Kazan május hó 25-től június hó 5-ig; Perm június hó 8., Tjumen 18., Tobolszk 26., Omszk 28., Tomarek 30., Krasznajarszk július hó 2-án. A további utra a napok még nincsenek meghatározva. Különböző kérdés, hogy a megállapított programot is megtarthatjuk-e, mert egyes hosszú útvonalakra csak 1-2 napot számítottunk, pedig így rövid idő alatt lehetetlen ez utakat megtenni.

Krasznajarszkból kis kirándulást teszünk Minuszinszkba, onnan visszamegyünk Krasznajarszkba és július hó közepe táján Irkutszkban leszünk. Expedíciónk nyelvésze, Pápay József dr. tegnap hagyott el bennünket; ő ugyanis előre utazott az osztályokhoz, ott tanulmányokat fog végezni és csak Irkutszkban fog velünk ismét találkozni.

Tiflisz környékén tett gyűjtéseimről írok egy kis közleményt, de még nem tudtam befejezni, mert két nap óta szép idő van s ennélfogva gyűjteni járok ki, este pedig, ha fáradtan térek haza, elég dolgom van a gyűjtött dolgok elhelyezésével és napló vezetésével. No, de azért befejezem és néhány nap múlva el is küldöm.

Még egyet. Odahaza sokat beszélnek a szép georgiai nőkről, én pedig mondhatom, hogy sokat járok, de három hét alatt legfeljebb két-három szépét láttam, a többi mind közönszerű vagy

példának. Olyat, akinek az emléke nem sért senkit. Aki mindenkinek nagy, mindenkinek hős, mindenkinek derék katonája. Vagy ilyen talán nem volt a hadseregben? Hiszen akkor a diadalmas oszlop nem dicsőséges emlék, hanem szegény-ségi bizonyítvány . . .

Ezek a tanulságok szűrődnek le a hadsereg számára. De azért vonjuk le mi is a tanulságokat, mi felhétetlen civilek. Most már könnyebben tehetjük, mikor a szenvedélyek kissé elültek.

Mi megkaptuk a teljes elégtelést. Ha el is felednők, hogy hova jön a Hentz-szobor, hogy kiviszik az Isten háta mögé, megmérhetetlen messzeségbe, ahová a madár is csak pihenni jár. Ha el is feledjük, hogy falak mögé jön, elzárt térre, tisztán katonai területre. Elviszik a Szent György-térről, elviszik onnan, ahol évtizedekig a szemünket sértette. Hogy hova viszik, csak másodrendű kérdés, mert az elvitelben magában van a degradálás. És degradálás volna az elvitel még akkor is, ha a bazilika tetejére vinnék, kétszerte magasabb helyre és ha szinezüsből öntenék újra.

Mit most már a hely, azzal a fakummal szemben, hogy szekérre rakják és elviszik! Mintha Janszky generálisról, mikor megsértette a nemzetet, kimondta volna a legfőbb hadur, hogy ezért a sérelemért bűnhődik és degradáltatik. S akkor előállnak az ujjongó magyarok közül a nagyobb magyarok és elkezdnek egymásra licitálni. Hogy ne ezredes legyen Janszky, hanem csak őrnagy, vagy százados, vagy kadét. És a legszélsőbb azt kíváná, hogy csak törzsörmeister lehessen.

Legyen már vége ennek az áldatlan licitációnak. Ne alkudjunk tovább. Ad acta ezt a rég pörf. Vagy ha mindenáron pörösködni akarunk, menjünk vissza egészen Szapolyai Jánosig és első Ferdinandig.

POLITIKAI HIREK.

A nemzeti párt értekezlete. Közel négy óra hosszat tartó értekezletet tartott ma a nemzeti párt Horánszky Nándor elnöklése alatt. Az értekezlet folyamán hosszabbban beszéltek meg az újabb események által teremtet politikai helyzetet, melyet a párt igen súlyosnak és válságosnak talál. A párt nagy többsége azon a véleményen van, hogy mindazok az okok, amelyek a napirend-vitát az ellenzék részéről szükségessé tették, most változatlan, vagy talán még fokozódottabb mértékben fennállanak és így nem fog fenn annak a lehetősége, hogy a párt a kormánnyal szemben eddig tanúsított magatartását bármely irányban megváltoztassa. A párt nagyrésze meg van győződve arról, hogy a kabinettel szemben a legmesszebbmenő parlamenti harcz nemcsak jogosult, hanem egyenesen szükséges a megholygatott parlamentáris helyreállítás érdekében. Egyes képviselők hangoztatták a konferencia folyamán, hogy a Bánffy-kabinettel szemben a nyílt obstrukció bejelentését sem tartaná indokoltatlannak, mert a kormánnyal szemben a káoszosságával, melyet a kiegyezés tárgyában nyilatkozatok, megtagadásával tanúsított, erre bőven rászolgált. Mindezek következtében a nemzeti párt a felhatalmazási törvényjavaslatot a kormánynak okvetlenül megtagadja, a tárgyalás folyamán pedig ki fogja jelenteni, hogy minden megengedett eszközzel a javaslat törvényre emelését meg fogja akadályozni mindaddig, míg a kormány az ország közgazdasági helyzetének rendezése érdekében sokkal fontosabb kiegyezési ügyet alkotmányos és az ország érdekéinek megfelelő módon meg nem oldotta. A párt által tervezet felirati javaslatot a mai értekezleten még nem vitatták meg, hanem a párt megbizta gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándort, hogy a felirat pártközi előkészítése érdekében az összes ellenzéki pártokkal lépjenek érintkezésbe. Az értekezlet csak késő este ért véget. Eredményéről a párt elnöksége a következő hivatalos értesítést bocsátotta ki:

A párt a parlament hatalma megővésének szempontjából első sorban azt kívánja, hogy az indemnitási javaslat tárgyalásának elhalasztásával a kiegyezési javaslatok tüzesenek ki napirendre. Ha a kormány és a többség ehhez hozzájárulni vonakodnék, miután jelenleg is mindazok az okok és körülmények fennfognak, melyek a napirendi vitát indokolták, a párt mind-

addig, míg ezek az okok elhárítva niúcsenek, az indemnitási törvényjavaslat elfogadását minden törvényes eszközzel megakadályozni törekszik.

Az obstrukció ellen. Sopron vármegye ma délelőtt Simon Ödön főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, hogy az obstrukció ellen tiltakozzék. Csongrádmegye és Pécs város köriratait Baditz Zoltán főjegyző ismertette, majd dr. Deszkassy Boldizsár ügyvéd indítványozta szép beszédben, hogy írjon fel a vármegye is az obstrukció ellen. Madarassy Antal németkereszturi plébános, a néppárt elnöke, erre általános helyeslés közt kijelentette, hogy, mivel az indítvány pusztán az obstrukció ellen irányul, melyet ő kiselítélnék, ellenben bizalmi szavazat nincs a feliratban a kormány vagy többség részére, ennél fogva ő és társai az indítványt készségesen elfogadják. Csak Kovács Ignác esperes beszélt az indítvány ellen, abból az elvből indulva ki, hogy Sopronmegye egészen ellenzéki, tehát önmagát desavouálja, ha most az ellenzék küzdelme ellen feliratot intéz. Hosszasabban beszéltek az obstrukció ellen Egyedi Arthur országgyűlési képviselő, Baditz Lajos kapuvári királyi közjegyző, mire névszerű szavazás rendeltetvén el, a felirat mellett szavazott százkilencvenkettő, ellene öt. A vármegyének még nem volt ilyen népes gyűlése általában igen jó hatást keltett az ellenzék magatartása, mely ugyszólván egyhangulag vitte keresztül az indítványt.

Komárom város törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlésen foglalkozott Csongrád vármegye átiratával, mely óriási nagy vihart idézett elő.

Dr. Nagy Vilmos és társainak indítványát terjesztették elő az országgyűlésen folyó obstrukció ellen. Pechata szólalt fel elsőnek és az indítványnak a napirendről való levételét ajánlotta. Jánossy Lajos nagy szónoki erővel támada az indítványt, nemkülönben Kun Miklós volt függetlenségi képviselő és Kolbe Dezső.

Tuba János képviselő az indítványt pártolta a annak elfogadását már azért is ajánlja, mert az ellenzék magatartása nem a parlamentbe való, hanem korcsmába. Csepely Dani, függetlenségi vezérférfi is a javaslat mellett szólalt fel. Kun Miklós Sárközy főispán rendreutasította, mert függetlenségi képviselőségére célzott, amikor amaz elv hívének vallotta magát, amit most elítél.

csunya. Tiflisben különben megismerkedtem egy kormányzósági főbb tisztviselővel, akit egyszer elkísértem éjjeli hivatalos körútnál. Ő megmutatta nekem egész Tifliszt. A látott helyek borzasztó rondák, a lányok pedig vének és csufak. Undorodom rájuk csak gondolni is.

A Nemzeti Múzeumhoz (április 14.) írt levelében Csáky Ernő megemlíti, hogy Tiflisz környékén csak három izben gyűjtethet, nevezetesen a Dávid-hegyen, azonkívül gyűjtött az Upliazik, Gori, Tausrebi és Athene-völgyben, de az utóbbiban is csak keveset.

Május 10-én Saratow-ból ezeket írja:

Mellékelve küldöm az ígért dolgozatot. (Megjelent a „Rovartani Lapok” június havi füzetében.) Nem valami nagyszerű, de jobbat most nem küldhetek, mert nincs miről írni. Komisz ez a muszka éghajlat és fauna. Egyedüli reményem még a Baikal-tó környéke és a Gobi fensíkja. Holnap indítom utnak az első küldeményt. Sokat nem írok, mert náthám van. A Volgán szereztem; hajónk ugyanis horgonyt vetett az itten három wersztnyi széles folyó közepén, mert nem birt tovább menni a nagy jégzajlás miatt. Kellemes volt három napig csak eget és jeget látni; de azért jól telt az idő, mert volt min mulatni.

Nyolcz nappal utóbb értesíti a múzeumot, hogy saratowi gyűjtéseiből újabb küldeményt adott fel a postára. Következő leveleiben ismétlődik a panasza a rossz időre. Csak Kazánban kezd Csiky vizsgálatolni. Innen június 2-án a következő sorokat írja:

„Most már nagyon jól érzem magamat, mert

mindinkább tisztességesebb vidékekre jövünk s így többet is gyűjtethetünk már; csak a flóra van még egy kicsit elmaradva, ami nekem elég nagy baj.”

De csakhamar újra kesereg. Június 17-én a „Jekaterinburg” hajóról a Kama folyón, Kazán és Perm között ismét hazairt:

„Elhagytuk a szép Kazánt, de nemcsak a szép várost, hanem a szép vidéket is, a szép erdőket, réteket, mocsarakat, tócsákat, ahol annyi szép dolgot gyűjtöttem. Annál is inkább sajnálom, mert most vagy három hétig hajón és vasúton fogunk folyton menni, csak egy-két napot töltve az utbaeső városokban, az pedig édes-keves arra, hogy ott sokat lehessen gyűjteni.”

A múzeumot pedig ugyanaznap értesíti: „Jónak láttam a Kazán környékén gyűjtött anyag egy részét postán elküldeni. A csomag tartalmaz mintegy ezer praeparált rovart és mintegy harmincz darabot borszeszben.

Julius 27-én ismét bővebb levelet küld, melyben a többi közt ezeket mondja:

„A Kama folyón írott soraim óta sok szép és érdekes, de óriási területet jártunk be. Perm, Jekaterinburg, Tobolszk elég szép és kiadós vidéken vannak, de sajnos, itten is nagy pechem volt az esőzések miatt. Szóval, baj van mindig; a városokban rossz idővel találkozunk, utközben pedig szép idő van, de mit ér az, mikor az ember hat-hét napig meggy egyfolytában hajón, vagy két-három napig vasúton városról-városra és a közbessé megállóhelyeken egy-két percig áll a vonat. Ezenél azonban nagyobb baj az, hogy a kegyelmes ur

nagyon rossz híreket kapott hazulról: a jég elverneki mindent, termést, vadat — és most nagyon hamar akar hazamenni. Tehát biz gyors utazás...

Lehetséges azonban, hogy a kegyelmes ur meg fogja nekem adni a lehetőséget, hogy Kjachta vagy Urgában letelepedhessek és áttelejlek, jövő tavasszal pedig rendszeresen gyűjtenék egész Mongoliában...

A gyűjtés különben sok kellemetlenséggel jár. Annyi itten a szunyog és egy apró Simalia-féle, melyek az embert agyonkinozzák. Folyton szunyoghálóval mehetek csak gyűjteni, az pedig kellemetlen, mert az ember nem mozoghat olyan könnyen, amint akarna. De ez még semmi, hanem az a gőzfürdő a háló alatt. Mert tessék elhinni, hogy a harmincz foknyi budapesti hőmérsék a mi rendes nappali + 45—47 és éjjeli + 4—5° C. foknyi temperaturánkhoz képest semmi!

Most megyünk a jenisei folyón fölfelé: igazán gyönyörű a vidék, a legszebb, amelyet eddig láttam.

A nagy szibériai vasúton a kisebb hidak mind fahidak, az Irtyisch, Ob és jenisei folyókon, melyek tudvalevőleg sokkal nagyobbak, mint a mi Dunánk, hat vagy hétnyilású óriás hidak vannak, melyek egy orosz találmány, a „parabola systema” szerint vannak építve.

A szibériai vasútról pedig egyelőre csak annyit jeltek, hogy az nem olyan nagyszerű, mint amilyen a hírs, csak a vonalhosszúsága imponáns. Nálunk, azt hiszem, a legutolsó viczinális is jobban és nagyobb góddal van építve. Az orosz bi-

Óriási láрма és eláll-kiáltások fogadták az ellenzéki vezérszónokot, Replimait. A szavazás során az indítványt, hogy az obstrukció megszüntetése iránt a képviselőházhoz feliratot intézzen, harminczhárom szóval öt ellenében elfogadták. — Csongrád megye átiratához is hozzájárult a közgyűlés.

A kis ravaszok.

(Az országgyűlésből)

Holnap kellett volna az indemnity-vitanak kezdődnie. A szélsőbal ma megkísérelte, hogy legalább megnehezítse ezt a dátumot. Külön akarta választani az indemnityt és a Hentzi-ügyet. Ezt a kísérletet azonban a Szilágyi Dezső tapintata meghegyezte.

Különbösen csönd volt a mai ülésen, aminő a tengereken szokott lenni a viharok előtt. A szónokok szárazon, unalmasan beszéltek.

Egyéb, ugyyszólván, nem is történt, csak az, hogy a néppárt, melynek, mint ahogy a szénégetőnek a szeme a főkén függ, mindig a kalendáriumon és a szentek életén jár az esze, meglátta holnapra beírva az Erzsébet-napot, mire ártatlan szende képpel megindítványozta, hogy mivel a királyné nevénapja lesz holnap, ne legyen ülés.

A Ház elfogadta az indítványt s a néppárt meglehetősen ment haza e csak látszólagosan kicsiny sikerével.

Többféle czélokot ért el vele.

Először behizelegte magát az ünnepkereséssel a mennyek uránál.

Lojalitást mutatott ő felsége a király iránt.

Megajándékozta az obstrukciót egy nappal. (Ez circa hat obstrukciós szónokot ér.)

S azonfelül megmaradt komoly, hazafias pártnak, a melyik szépen viseli magát és nem obstruál.

A képviselőház ülése.

A napirend csak két névszerinti szavazást ígért: a Barabás Béla és az Ivánka Oszkár határozati javaslata fölött.

De azért volt egy kis napirend-vita is. E nélkül most már nincs ülés.

(Két szavazás.)

Névszerint leszavaz a képviselőház a két határozati javaslat fölött.

Barabás Béla határozati javaslatát száztizenkét szótöbbséggel mellőzik.

Az Ivánka Oszkár határozati javaslatánál ez a többség már száztizenkilenczre emelkedik.

Az elnök ehhez képest kijelenti, hogy most már a Ház határozata értelmében holnap megkezdődik az indemnity-vita.

(Egy pót-indítvány.)

Holló Lajos nem kifogásolja a napirendet. De azt a pótindítványt fűzi az elnöki javaslatához, hogy az indemnity előtt tüzze a Ház napirendre Hentzi-ügyet, nehogy ez a mérges anyag beleegye magát az egész felhatalmazási vitába.

Rakovszky István nem szól az indítványhoz. A maga részéről utal arra, hogy holnap volna a holdogult királyné nevénapja. Nem volna illő, hogy ezen a napon viszályok duljanak s ezért indítványozza, hogy ezt a napot szenteljék a kegyeletnek.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök minden félremagyarázás elkerülése okáért nem kifogásolja Rakovszky indítványát, föltéve, hogy aztán nem akarnak ebből új napirend-vitát provokálni. (Helyeslés.) Hétfőn tehát megkezdődik az indemnity tárgyalása. A Holló Lajos pótindítványa azonban merőben fölösleges, mert az indemnity-vitánál ugyanis beszélhetnek a Hentzi-ügyről is. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Madarász József a Holló indítványát pártolja. Ő, aki szent fájdalomában és szenvedélyében arra kérte a minap a többséget, hogy ne adja el a hazát, most a Hentzi-ügy ötleteiből azt mondja, hogy ne becstelenségek a hazát.

Szentiványi Árpád, a nemzeti párt alelnöke kérdezi a miniszterelnököt: megkérdezték-e őt előre a Krieghammer kommentárja iránt? Ha nem: akkor Bánffynak annyi tekintélye van ott Bécsben, mint itt. Ha megkérdezték s mégis ily kommentár jelent meg: akkor ott még annyi tekintélye sincs. Ha megakadályozza a kormány a Hentzi-ügy külön tárgyalását: elősegíti azt, hogy a Ház összes jövő ülésén vörös fonálként végig vonuljon az izgató ügy. Csatlakozik Holló indítványához.

Az elnök felvilágosításul megjegyzi, hogy a Holló kérésének teljesítése a ma hozott határozatot megsemmisítené. A Hentzi-ügynél a kormány ténykedéséről van szó; mielőtt az indemnity-vita elején a kormányelnök vilatkozik, az ellenzéknek módjában lesz rögtön állást foglalni. A most nagynehezen megállapított napirendet ne változtassuk meg. (Helyeslés.)

Holló Lajos föntartja indítványát.

Az elnök ekkor fölteszi a kérdést.

A többség mellőzi Holló Lajos indítványát.

(A legközelebbi ülés.)

Az elnök végül határozatképen kimondja, hogy a Ház a hétfői ülésben kezdi meg az indemnity tárgyalását.

A jövő év ujonczai.

(A véderő-bizottság ülése.)

A képviselőház véderő-bizottsága báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette a véderőtörvényben a hadsereg, haditengerészet s honvédség részére megállapított ujonczjutalék mennyiségének 1899. évi végéig való fentartása tárgyában beterjesztett törvényjavaslatot.

Münnich Aurél előadó utal arra, hogy a fenforgó viszonyok közt majdnem kizártnak tekinthető, hogy e törvény oly időben alkottassék meg, hogy utána még a jövő évi ujonczmegajánlásról szóló javaslat is kellő időben törvény erejére legyen emelhető. Erre való tekintettel azt javasolja, hogy a szóban forgó javaslat elejtetvén, rendelkezési vétessenek fel a jövő évi ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatba.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter hozzájárul az előadó javaslatához, ami mindenestre egyszerűsíténé a dolgot, s mert a cél a módosítás útján is teljesen elérhető.

Thaly Kálmán pártállásánál fogva a törvényjavaslatot semmiféle alakban nem fogadhatja el. Nézete szerint a miniszter helyes formát választott, midőn a jutalék mennyiségének meghosszabbításáról s az ujonczjutalék megajánlásáról külön-külön javaslatokat nyújtott be s azt tartja, hogy márcziusig elég idő van arra, hogy e javaslatok letárgyalassanak.

Tóth János sérelmet lát abban, ha a két javaslat összekötetik, tekintettel arra, hogy egyoldaluan nem intézkedhetünk, hanem alkotmányosan kell megegyeznünk Ausztriával az ujonczjutalék mennyiségére nézve.

Báró Fejérváry Géza miniszter utal arra, hogy itt nincs szó egyoldalú intézkedésről; az egy évre való meghosszabbítás tekintetében megvan a megegyezés Ausztriával, ahol most is egy javaslatban terjesztették elő azokat a dispoziciókat, melyek a bizottság előtt levő két törvényjavaslatban foglaltaknak. Egyébként határozzon a bizottság belátása szerint; neki teljesen mindegy, akár egyesítik, akár külön-külön tartják fenn a két törvényjavaslatot.

Györfly Gyula, Thaly Kálmán, Tóth János és Münnich Aurél előadó további felszólalásai után a bizottság többsége hozzájárult ahhoz, hogy a két törvényjavaslat egyesíttessék, illetőleg, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat második szá-

rodalomban a szabad lopás még nagyon divik és ezzel aztán minden felületességet könnyen lehet magyarázni."

Még bővebb levelet küld Krasnojarszkból augusztus 4-én. Ez következőleg hangzik:

"Junius 23-án haladtunk át az Európa és Ázsia közti határon Perm és Jekaterinburg között; a határt egy fából épült gula jelzi; nyugati oldalán „Európa”, keleti oldalán „Ázsia” felirással — persze orosz nyelven.

Este érkezünk Jekaterinburgba. Ez a város igazán nagyon szép, az európai orosz városokhoz képest pedig gyönyörű. Különösen szép a város közepén fekvő nagy Prud-tó környéke, továbbá a milliomosok negyede, ahol nem egy villa emelkedik, mely az Andrassy-utnak is részére válnék. Igen szép a muzeum, melyben zoológiai, botanikus, geológiai, ásványtani, archaeológiai és ethnographiai gyűjtemény van. A zoológiai gyűjtemény tulajdonképp csak emlécsök, madarak, kétélűek, hullók és halakból áll, alsóbbrendű, például rovar, csak néhány darab van. Ez a része egyáltalában nem illik a többiek keretébe. Különösen a madarak vannak gyönyörűen kiömve. Egyes állatcsoportok és székretynekről szereztem fényképeket, hogy Budapesten megmutathassam. Herpetológusunk: Méhely Lajos tanár láthatott volna itten egy szép Vipera bevus sorozatot. Jekaterinburg környékén ez ugyanis arról nevezetes, hogy egészen fehér példányoktól minden szín képviselve van a legsötétebb feketéig. Különbösen szerzek ily sorozatot nemzeti muzeumunk számára.

Jekaterinburgból mindjárt másnap kirándultunk a baltimi-tó környékére, ahová medve- és özvadászatra mentünk, de a nagy eső miatt, mely bennünket ért, medve helyett csak rovarokat gyűjtettünk rejtékhelyeikben és a tóból pócsolyát Daday Jenő számára.

E háromnapos kirándulás alatt semmit sem aludtunk az óriási mennyiségű szunyog folytonos támadása miatt. Így hát visszajöttünk Jekaterinburgba, itt kialudtunk magunkat s azonnal folytattuk utunkat Tjumenbe, ahová reggeli tíz órakor érkezünk, hamarosan megnéztük a muzeumot, melynek disze egy teljes és gyönyörű mammut-csontráz és déli egy órakor folytattuk utunkat hajón a Tura, majd Tobal folyón lefelé Tobolszka.

Ez utóbbi ut én nekem nagyon jó volt gyűjtési szempontból, először azért, mert egészen lakatlan helyeken a megállott fafelrakásoknál sok állat kiálkozott (a szibériai hajókat és mozdonyokat fával fűtik) másodsor legnagyobb örömmre eltörött a hajógép tengelye s így majdnem egy napig állottunk egy egészen vad vidéken. Volt is ám gyűjtés!

Tobolszka junius 30-án érkezünk reggeli négy órakor; per pedes apostolorum bevonultunk a „Hotel Jaroschewszky”-be, felvertük az összes lakókat és személyzetet, de csak három üres szobát kaphattunk. Ezekben szállásoltuk el magunkat. Hogy ez a szálloda milyen, az le nem írható, azt látni kell, hogy az ember tiszta képet kapjon a piszokról: asztaliókban, szekrényben piszok és

mindenféle ételmaradvány ex anno dazumal, a diványon több a kiálló és eltörött rugó, mint kőcs a posztó alatt, a tükör a legyek nyomától az arcára kíváncsi embert négernek tüntette fel stb. stb. Még az az egy jó volt, hogy az öreg Jaroschewszky konyhája eléggé megfelelt. Szegény öreg részt vett az utolsó lengyel fölkelésben s akkor deportáltak ide. Tobolszkaiban hagyott el bennünket az expedíció Nansenje (már tudniillik Jankó) és csónakjával „Fram No. 2.” elment az osztjokokhoz.

Tobolszkból hat nap alatt elmentünk Omszka a kanyargós Irtsich-folyón fölfelé. Innen siettünk Tomszka, ahol megint nagyon sok szép dolgot gyűjtöttem. Itt egy hétig voltunk, azután Krasnojarszka utaztunk, honnan másnap mindjárt a minuszinszki kirándulásra indultunk. Felszálltunk a „Szent Nikoláj” gőzhajóra, mely a jénisei folyón fölfelé vitt Minuszinszka, harmadfél nap helyett épen ötödfél napig voltunk utban, még pedig annál az egyszerű oknál fogva, mert a gyönyörű vidék bámulása közben hajónk zátonyra jutott és csak két nap múlva jött arra a következő hajó, mely bennünket fölvelt.

Végre eljutottunk Minuszinszka, egy borzasztó röpda kis városba, vagy helyesebben fészekbe, melynek azonban gyönyörű muzeuma van. Ez különösen archaeológiai tárgyokban gazdag. A gróf szeretett volna már másnap visszamenni Krasnojarszka, de nem volt hajó, mely indult volna s így három napig ültünk a kis fészekben a gróf legnagyobb mérgére s az én legnagyobb örömmre, mert ez az első hely, melynek szép faunája van a

kasza beillesztessék a jövő évi ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslatba, amely e módosítással elfogadtatott.

Tárgyalás alá vette ezután a bizottság a honvéd-menház 1897-ik évi számadásáról és működéséről szóló honvédelmi és belügyminiszteri jelentést.

Thaly Kálmán elismerését fejezte ki a miniszternek a régi honvédek iránt tanúsított jóindulatáért és felhívja a miniszter figyelmét a menház kibővítésének szükséges voltára.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter szívesen támogatja a felügyelő bizottságnak ez irányban kifejezett óhaját, kívánatosnak tartaná azonban, hogy a felügyelő bizottság pozitív javaslatlall álljon elő, amely alapjául szolgáljon a további tárgyalásoknak.

A bizottság tudomásul vette a jelentést s köszönetet mondott a miniszternek a menház iránt minden alkalommal tanúsított érdeklődéséért.

Tudomásul vették továbbá *Latinovics Pál*, *Thaly Kálmán*, *Gyórfy Gyula*, *Münnich Aurél* előadó, *Bezerédj István* és *Gajári Géza* felszólalásai s *Fejérváry* miniszter felvilágosításai után a miniszter jelentései a közös hadsereg katonai nevelő- és képző intézeteiben magyar állami alapítványi helyeken elhelyezett ifjakról, a *Ludovika* Akadémia, illetőleg a honvéd nevelő- és képzőintézetek állapotáról, a közös hadseregtől a honvédség állományába történt áthelyezésekről, a hadmentességi díjalap állandóságáról, az egyévi önkéntesek tisztú vizsgájának eredményéről és a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a magyar királyi honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés Ausztriában. Az osztrák képviselőház kiegyezési bizottsága, — mint nekünk Bécsből jelentik — ma ülést tartott, melyen jelen voltak gróf Thun, Witek, Kast és Dipauli miniszterek. Az ülésen az albizottságnak a vám- és kereskedelmi szövetségről előterjesztett jelentését tárgyalták. Az ellenzék szóinkai a tárgyalás folyamán a kiegyezési javaslatok bizottsági tárgyalásának a h a l a s z t á s á t hozták javaslatba, de a többség szóinkai ezt azzal ellenezték, hogy ezzel csak a magyar ellenzéknek tennének szívességet. Nagyon hosszú vita indult meg

a fogyasztási adók átutalásának tárgyalásánál a jaaktim kérdésére nézve és különösen a német néppárt tagjai követelték a króta felemelését. Az ellenzék indítványát végül elvetették és a bizottság megkezdte az egyes albizottságok jelentésének tárgyalását. Már az első cikkknél is hosszú vita indult meg, melyben résztvettek Schlesinger, Heeger, Axmana, Kaiser, Wachnianyn, Chiari, Lorbeer, Lecher és Peschlo, legnagyobb részben ellenezve a cikk elfogadását. Többen hangsúlyozták, hogy a Magyarországtól való gazdasági különválás helyes volna. A vitát ma nem fejezték be, hanem holnap folytatják.

Anglia külpolitikája. Landsdowne márkai angol hadügyminiszter Plymouthban beszédet mondott, amelyben örömmel üdvözölte az orosz csár leszerelési javaslatát. „Egy ország sem egyezhetik bele abba, mondotta a miniszter, hogy kezét megkösse, de legkevésbé Anglia. Mindazáltal az értekezlet jobb egyetértésre vezethet s arra, hogy megszűnjék az az elkeseredett politika, amelyet koronkint egyik kormány a másik ellen folytat. Addig azonban a kormánynak hiven kell örködni Anglia külföldi érdekein. Kína legfontosabb részét az angol befolyás alá tartozónak ismerték el. A hadügyminiszter aztán ismételte a kabinet többi tagjainak Egyiptomra vonatkozólag tett nyilatkozatát s azt mondta, hogy a brit flottának ellenállhatatlannak kell lennie.“

A „Times“ vezércikkében megelégedését fejezi ki, hogy a német sajtó is elismeréssel fogadja Chamberlainnek azt az eszméjét, hogy Angliának és Németországnak, kereskedelmi versengésük dacára, fundamentális érdekeiknél és céljaik egyformaságánál fogva az emberiség nagy mozgalmában egymás mellett kellene állaniok.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 18.

Tekintettel arra a körülményre, hogy Dreyfusnak nincsen tudomása arról, mi minden történt ügyében 1894 óta, védője, Mornard, arra fogja kérni a semmitőszéket, engedje meg neki, hogy védekezésével beszéljen. Evégből persze Európába kellene hozni Dreyfust. Indokolásul felhossa Mornard, hogy ezt az intézkedést a védelem szent joga és maga az a vizsgálat is megköveteli, amelyet a semmitőszék vezet. (N. Fr. Pr.)

Páris, november 18.

A gyarmatügyi miniszter táviratot kapott a guyanai kormányzótól, a melyben értesíti, hogy a semmitőszék büntetőtanácsának határozatait közölték Dreyfussal. A távirat semmiféle különös eseményről nem tesz említést.

Páris, november 18.

Walsin-Esterháznak Dreyfusról írt könyve jövő héten jelenik meg Fayard kiadásában. Walsin a következőket mondja előszavában:

Két okból teszem közzé ezeket a leleplezéseket; először anyagi okból; nekem és gyermekeimnek élnünk kell. Harminczesztendei megdicsért szolgálati idő után Cavaignac-nak úgy tetszett, hogy elvegye egyetlen vagyonomat: tisztí fizetésemet és tisztí rangomat. Nem türhetem, hogy két leányom is áldozatul essék a fegyelemnek és az állam-raisonnak. Azt hiszem, egészen elég, ha én magam vagyok a vértanu. Másodszor erkölcsi okból. Amikor letépték rólam a vállrojtot, megfosztottak a becsületemtől. Ezért kell beszélnem. Amig főlebbvalóim helyt állanak értem, semmit sem mondtam; néma voltam. De miután Cavaignac ur engem élő példaként vetett oda a kutyáknak, jogomban áll felszólalni. Nem akarok állami titkokkal üzérkedni; ezt Dreyfus és Picquart urakra bízom.

Páris, november 18.

Ma várják Zurlinden katonai kormányzóknak döntését, vajjon Picquart haditörvényszék elé állíttassék-e vagy sem.

A „Journal“ jelenti, hogy Labori tegnap este Zurlinden tábornoktól levelet kapott, amelyben a tábornok megengedi neki, hogy máttól kezdve értekezhessek Picquart ezredessel.

Páris, november 18.

A főlebbviteli bíróság ügyessége azt határozta, hogy Urbain Gobier ellen a hadsereget támadó könyve miatt, elrendeljék a vizsgálátot.

Páris, november 18.

Picquart ügye, úgy látszik, megint rosszabb fordulatot vesz, mert a haditörvényszék előadója vádat emel ellene. Négy vádat anyagát gyűjtötték össze, amelyek közül akármelyiket kiválaszthatja a törvényszék. Mind a négy Henry vádjain alapszik.

Az első vád az, hogy Picquart 1896. márcziusban, amikor még a kémosztály főnöke

amely különösen Hymenopterákban gazdag; gyűjtöttem azért sok lepkét is.

Minuszinszkból visszajöttünk Krasznójarszkbába, hol mindjárt másnap elbucszott tőlünk dr. Posta, az archaeologus, aki itten befejezte munkálkodását és visszautazott haza.

Kedden fogunk innen elutazni és pedig Irkuczkba. Addig ugyanis az új vasúti síneket lefektetik és mi aztán külön kocsin odáig mehetünk, mire a gróf külön engedélyt kapott Szent-Pétervárról. A vasutat különben csak a jövő év január havában fogják megnyitni. Ma vagy holnap küldünk újból egy ládát a Szibériában gyűjtött anyaggal; lesz benne sok lepke is. Ez a harmadik küldemény körülbelül ötezer állatot fog tartalmazni.

Ebben a küldeményben — mint augusztus 6-án értesíti a muzeumot — tíz madárbőr is van, amelyeket muzeumunknak ajándékozott Krasznójarszki városi muzeumának igazgatója, egy Kibort Mihály nevű lengyel, kit az utolsó lengyel forradalomban való részvétele miatt deportáltak Szibériába. Pár nappal utóbb pedig újabb postacsomagot küld: madárbőröket, melyeket Zichy gróf a muzeum számára vásárolt.

Két héttel utóbb megint érkezik tőle hír, Irkuczkból, augusztus 20-áról.

Ma, vagy holnap fogunk ismét elutazni a Baikal-tóhoz. Annak környékén két napig leszünk. Miszovajától Kjachtaig postán megyünk három nap alatt. Az utat a Gobin keresztül nem olyan veszélyes, mint amilyennek Európában gondolják. Víz

van minden állomásnál és szekéren lovakkal lehet átmenni Pekingig.

Itten Irkuczkban találkoztunk a kelet-szibériai buddhista főlá-mával, aki rövid idő előtt jött Pekingből a Gobin keresztül Transbaikaliába. Ő tisztelgőni jött ide a Generalgouverneurhez, épen jókor, legalább tudtunk magunkat általa informálni.

Augusztus 29-én már Troizkoszavszkból (Transbaikaliában) ir a muzeum állatári osztály igazgató-örének, dr. Horvát Gézának levelet, mely inné következik:

„Krasznójarszkból augusztus 9-én indultunk el, különvonat vitt bennünket a jéniszei folyón épülő nagy vasúti hidhoz, mely a várostól, néhány versztnyire fekszik, de még nem kész. A hatnyilású hid pillérei, vagy helyesebben köoszlopai még megvannak, az óriási vashíd 3—8 részlete pedig a jobb és bal parton össze van állítva. Bevárják a telet, akkor a jégre építik az állványokat s a kész ivateket helyükre fogják tolni.

A folyón rendelkezésünkre készen állott egy hajó, mely átvitt a folyón. A tulsó parton beszálltunk az elénkbe küldött különkocsiba s ebben elvittek bennünket Jeniszei állomásra, hol az Irkuok felé menő vonatra szálltunk. Itt találkoztunk Müller kapitánnyal, a szentpétervári osztrák-magyar katonai attaséval és Thun gróffal, az osztrák miniszterelnök noakatesyérével. Müller kapitány a szibériai vasutat tanulmányozza és katonai szempontból revidálja az orosz tábornoki térképeket. Thun gróf pedig Wladivosztkon, Yokohamán, San-

Franciskon, New-Yorkon át a világot akarja körülutazni.

Vonatunk mindjárt másnap megakadt Ilanszkoja állomásnál, hol 23 óráig vesztegeltünk, mert Jugas és Tinszkaje állomások között egy kavicsoló vonat kiugrott a sínekből. Két halottja és két nehéz sebesültje volt a szerencsétlenségnek. A veszteglést felhasználtam és az állomás környékén állatokat gyűjtöttem. Messzebb, vagy az erdőbe nem mentem, mert a vasúti alkalmazottak külön figyeztettek, hogy azt ne tegyük, ha életben akartunk maradni. A krasznójarszki-irkutszki vasútvonal mentén ugyanis nagyon veszedelmes a vidék; mindenkint agyonütnek, akit csak megkapnak. A közbiztonság e rossz állapota a vasút építésének köszönhető, még pedig azért, mert eleinte 6000, később még 2000, tehát összesen 8000 deportáltat hoztak ide az építéshez. Ezek mind czégeres gazemberek és más efféle népség lévén, semmiféle tisztességes munkát sem tudtak végezni, emiatt legnagyobb részüket elbocsátották. Deportált embernek azonban nem lévén semmiféle polgári joga, nem kezdhet semmiféle tisztességes munkát és arról a területről sem szabad eltávoznia, ahova vitték. Miből tudna hát annyi sok ember e vidéken megélni?

Eleinte nem akartuk elbinni ezeket a furcsa állapotokat; de csakhamar alkalmunk volt erről meggyőződni, mert vonatunknak egyik IV. osztályu utasát agyonütötték. Később Zima állomáson vertek egyet agyon. Ez állapotok jellemzésére legyen szabad még egy példát felhoznom. A nemrég Kutába elhelyezett tüzérezred ezredese, ki velün-

volt, a Bouleau-féle kémügyet Leblois-nak megmutatta. Ez a kémügy a nanci-i bíróság előtt volt folyamatban.

A második az, hogy azt az okiratot is megmutatta Leblois-nak, amelyen a *cette canaille de D. . .* áll. Csak hogy erre vonatkozólag be van bizonyítva, hogy ez az akta csakis 1896. augusztustól decemberig volt Picquart kezében, ez idő alatti pedig Leblois nem volt Párisban.

Harmadszor, hogy a „*petit bleu*“-t, amely Esterházy ellen szólt, megmutatta Leblois-nak. Ezzel kapcsolatban azt is állították, hogy Picquart hamisította ezt az iratot. Ezt a vádat azonban elejtették.

Végül arról is volt szó, hogy Picquart a galambposta-szervezetre vonatkozó aktákat is megmutatta Lebloisnak. Ebből csak annyi igaz, hogy jogi tanács végett a czirkulárcákat megmutatta neki, de Leblois nem látta a titokban tartott galambposta-szervezetre vonatkozó iratokat.

Már most az a kérdés, hogy a haditörvényszék előtt melyik vád alapján vonják felelősségre Picquart-t, aki már július 15-ike óta van vizsgálati fogságban.

Páris, november 18.

A kamara mai ülésén Lasies (nacionálista) az iránt ohajtott interpellálni, hogy minő intézkedéseket szándékozik tenni a kormány, hogy megakadályozza az indiszkréciókat a nemzeti védelemre vonatkozó titkok tekintetében. Az interpelláció a Dreyfus-ügy titkos iratainak közlésére vonatkozik.

Dupuy miniszterelnök hivatkozik a kormány nyilatkozatára az igazságszolgáltatást illetően; hozzát teszi, hogy a kamara számíthat a nemzeti védelemre vonatkozó titkok megőrzése tekintetében a kormány éberségére és azt javasolja, hogy az interpellációt egy hónapra halasztásuk e. l. (Élénk helyeslés. Tiltakozás a szélső baloldalon.)

Lasies a többség élénk tiltakozása mellett hevesen megtámadja a kormányt és a bírói kart. A kormánynak szemére veti, hogy nem szerez tiszteletet a nemzeti becsületnek. (Tiltakozás. Zaj.)

Az interpellációnak egy hónapra való elhalasztását ezután elfogadták és az ülést berekesztették.

utazott, beszélt nekünk, hogy a Klucsinszkájától Irkuczkig vezető uton (700 verszt) az ezred elvonulása alkalmával 61 agyonütött embert szedettek fel. No, de elég a jóból!

Zimától Irkuczkig a vasut még nincs megnyitva, de a sínek már le vannak fektetve, úgy, hogy a grófunk Szent-Pétervárról kapott engedélyével mincsmellett már vasuton szállítottak bennünket Irkuczkig, de természetesen csak csigalassúsággal. Krasznoszkából Irkuczkig egyfolytában hét napig utaztunk, noha a távolság csak 1050 verszt.

Irkuczkból, ahol négy napig voltunk, hajón mentünk az Augara-folyón fölfelé, azonnal átkelünk a Baikal-tavon s a Szelenga-folyón is s hajóval mentünk föl Novi-Szelonginszkig. Innen postakocsival Troizkoszavszkba, a határszéli városba, amelynek Kjachba egyik külvárosa.

Tegnap estefelé Kolina-Peravalovszkaja és Uszt-Kjaszta községek között nagy szerencsétlenségtől menekültünk meg, nevezetesen Bánhidy József ur és én. Mi ketten a harmadik kocsiában ülünk, melyhez hátul oda volt kötve egy láda az állattani gyűjtésekhez való üvegekkel és spirítusszal, föltette pedig egy kisebb láda, 500 darab express- és Mannlicher-tölténnyel, vagy 200 sörtes tölténnyel és nagyobbmennyiségű lőporral. Valamelyik kocsisunk alkalmassint kiverte a pipáját s így juthatott a ládába egy szikra, mely a benne levő csepűt meggyújtotta. A csepű nagyon lassan égett; mi ezt a szagot utközben észrevettük és kutatni kezdük eredetét; ekkor láttuk, hogy a ve-

TÁVIRATOK.

Vilmos császár utazása.

Messina, november 18. A német császári pár háborgó tengeren tett jó ut után, ma délutáni 3 órákor ide érkezett.

Köln, november 18. A „Kölnische Zeitung“ jelenti: Mertekadó politikai körök nagyon kedvezően fogadták azt a hírt, hogy a német császár útját megrövidítette. Azzal, hogy Egyiptomba nem ment el, mindenesetre több kellemetlenségtől mentette meg Németországot. Az út megrövidítését azért is szívesen veszik, mert Spanyolországban nagy tüntetéseket akartak rendezni a császárnak, pedig az inkognitó utazott.

Pola, november 18. Itt erősen készülnek a német császári pár fogadására, ámbar Vilmos császár valószínűleg be sem megy a városba, hanem a hajóról egyenesen a pályaudvarra hajtát, ahol a külön udvari vonaton Divacián, Franzensfestén és Innsbruckon át tovább utazik Berlinbe.

György herceg és a krétaiak.

Athén, november 18. György herceget az athéni és pireuszi krétaiak nagyon szívesen fogadták. Hivatalba lépése napjára nagy ovációkat terveznek.

Henrik herceg Kinában.

London, november 18. A német hajóraj Henrik herceggel, aki a „Deutschland“ gőzösön utazik, tegnap, Kiaocsauból jövet, Vu-Szungba érkezett. Az „Arcona“ és „Cornoran“ czirkálóhajók mindjárt folytatták útjukat a Szam-sza öböl felé.

A „Times“ jelentése szerint a hadügy-miniszter kiadta a parancsot, hogy ezer főnyi kínai zászlóalj táborozzanak, amely Vej-Haj-Vejben angol tisztek vezetése alatt szolgáljon.

Spanyol és francia kifüzetések.

Páris, november 18. Faure elnök Montero Riosnak, a spanyol békebizottság elnökének átadta a becsületrend nagykeresztjét. Montero Rios átadta Le Gallnak, az elnöki kabinetiroda főnökének a tengerészeti érdemrendet és Bailloud tábornoknak a katonai érdemkeresztet.

B azilia új elnöke.

Rio de Janeiro, november 18. Az új elnök, Campos Salles tiszteletére hajóhad szemlét rendeztek, mely fényes lefolyású volt. Az elnök ma az itt horgonyzó brit, amerikai, olasz, német és portugál hajókon látogatást tett, ahol az illető hatalmak képviselői üdvözölték.

HIREK.

Signum memoriae.

Egy apró bronz érem, habos vörös szalagon viselendő, már két hét mulva itt lesz az íróasztalomban. Szép deák fölírását elrejtí a fiók: *Signum memoriae. Jele az emlékezésnek.* Jele a zászlóra való emlékezésnek, a szétlőtt selyemre, melynek felső balesücskét még az utolsó haubitiz tépte le a solferinói síkon. *Signum memoriae.* Mondatik, hogy téged elfogadni hazaárulás, oh, érem, de én azért szeretettel várlak. Mert te lapja vagy egy kiolvasott könyvnek, az ifjuságnak és szalagod nekem úgy suhog, mint a gyepen álmodónak a nyárfalevél.

Te kaszárnyáim és keserves bakancsaim emlékeztetője, légy üdvözölve; olyan vagy, mint egy kis kerek tükör, melyben ama régi világ látszik, élen a vén, márczius előtti kapitányval, aki Uchatius-sapkában járt és soha sem fázott és a katonai stílusztika óráin úgy tanította, hogy az ezredesnek czime: „Hochgeborener und hochgebetender Herr Oberst.“ Oh, az ezredes! . . . Arra nem is merek emlékezni, az igen nagy ur volt, míg Kőszeg alatt egy holt szögbe nem vezette a regimentjét. De látom a tükörben a többi alakokat, a hadnagyot, aki szeretett volna postatiszt lenni, az infanterist Bódi-t, aki ellopta a beretvát s a szegény frajter Gyetvait, aki mindig vason volt, mert a kapitány azt tartotta, hogy a butaság is büntetendő. Sőt nagy dolgokat is mutat a tükör, a vácsi határ negyedik számú kenyérmagazinját például, ősz átkáczok között, hol az évszázad legkolosszalibb taktikai párbeszédét folytattam a 68-ik gyalogdandár parancsnokával a gyakorlati tisztí vizsgán.

— Önkéntes, miért vezet a szakaszát a magazin mögé, mikor onnan nem tud löni?

— Vájl ih gedelt bin, — mert védve vagyok, tábornok ur.

A kemény szalmazsák, ahol fájt, de megszelésedett a vállunk, a kantine, ahol gyöngö de olcsó a táplálkozás és a tisztí étkező, ahol a Spencer Herbert nyolcz kategóriájáról nem beszélnek, de hazudni sem szoktak, ez egész nyers, de kendőzetlen világ szívemre feküdt a kis bronzmedaillonnal. És szeretném most visszamondani az emlékeztetésre, hogy én is híven gondolok a zászlóra, mely alatt mindig edzettek, de sohasem büntöttek, szeretném visszamondani, de kinek mondjam? . . . Az ezred lenni van a szandzsákban és sziklaúkat épít a nyo-

kopár és sziklás hegyek vannak az egész uton végig.

Most kezdődött el csak az igazi utazás. Egész nap ráz bennünket a kocsi, éjjel kemény padlón alszunk, konzerveken s más efféléken élünk. Mindazonáltal egészségesek vagyunk, frissek és jól érezzük magunkat. Innen alkalmassint lóháton fogunk menni egész Pekingig, a podgyaszt pedig apró kínai taligákon fogjuk szállíttatni. Szeptember 3-án indulunk innen Urga felé.

Itt a kínai határon már nagyon érdekesek a népek; sok a burját, mongol és kínai. Megnéztük a kínai határszéli várost is, Maimacsent. Az utcák nem szépek, de a házak belülről, meg a kínaiak lakásai igen szépek és tiszták. Egyáltalában a czopfos népséggel eddig nagyon meg vagyok elégedve.

Szeptember 8-án pedig már Urgából, Mongolország fővárosából küld üdvözetet kínai zöld levélpapíron, melynek közepén teát szürcsölő kínai férfinak ábrája látható.

Ez utolsó levele október 9-én érkezett Budapestre, tehát harmincegy napig volt utban. Arról a ferveől, melyet egyik levélben megpendített, hogy tudniillik Mongolországban akarna egy évig maradni, Csiky úgy látszik, lemondott. Mindazonáltal remélhető, hogy az a mintegy tizezer állat, melyet daczára a kedvezőtlen időjárásnak összegyűjtött, az ő nevének becsületet, az áldozatkész grófnak pedig a Nemzeti Múzeum évkönyveiben örök emléket fog biztosítani és a tudományban is nyomot fog hagyni.

Abafi A. Lajos.

morult civilizációnak. A kapitány, a vén kapitány hazament délre a granicsárok szent földjére s most a Fruska-Góra hervadó venyigéi alatt alszik álomban nagy dolgokat látván: ugyanis azt, hogy ő most őrnagy. És az alezredes az sincs itt. Az Grácban van, de ugy sem lehet vele beszélni, mert még mindig nem adta férjhez a három leányát... Kinek mondjam hát, hogy szeretem őket?!... Mondjam, melyik katonának?

Egy hosszú fehér bajusz szuródik a szemembe, egy daliás generális bajsza, báró Fejérváry Géza ez a daliás generális. A magyar királyi honvédelmi miniszter, aki negyven év előtt megszalasztotta az olaszokat s negyven év múlva még külön dolgot művelt ennél; megszalasztván a betegséget, mely ott oládkodott körülötte, derékban akarván kettéroppantani a hatalmas embert. A vörös bársonyszékéről, miként az egész nemzetnek, ugy nekem is ő öltött a szemembe tegnap. Neki mondom hát el, hogy szeretem a katonákat.

Ámbár a hazának semmi köze sincs ehhez és köze neki sincsen, a tábornok-miniszternek, aki nagy ravaszkodással jár itt Budapesten huszonhat esztendő óta, a honvédség gyerekkora óta, midőn még fiatal harmincesztendőös őrnagy volt mádi Kovács György és honvédezredesi egyenruhájában fesszen szalutált az alája rendelt tábornokoknak, Szende Béla. E negyedszázad óta az a ravaszkodása Fejérváry Gézának, hogy mindig csak koloszszerű mellkasát tolja elibénk a Mária Terézia-rend fontoskodó barokkeresztjével. S a magyar ezt látja rajta, meg látja az ércnyakat s nevezi őt daliás miniszternek, meg snájdij miniszternek. A magyart külön kell figyelmeztetni rá, hogy a „daliás” miniszter tulajdonképen nagyszellemi producens is és hogy a szívében, ahová három kötet Dienstrejment-t hánytak a babenbergiek bécsújhegyi kastélyában, hogy ott legalul aranykaszettában van a magyarság s ennek a szilárdságát sohasem tudták a reáhányt vor-sriflok és patronátskák összetörni. De azt hiszem, tegnap óta ez a mi gyöngye látásunk is valamiesket erősödött, s haj, milyen szívesen mondom is én most ő exzellenciájának, amihez semmi köze sincs ő exzellenciájának: hogy szeretem a katonákat.

Ugyanis ötven esztendő óta, kezdve báró Récsy Ádámon, a legsubtilisebb miniszterelnökön (akit tudniillik sohasem láttak parlamentben), kezdve ez imaginér-miniszteren, minden generális csak bajt okozott nálunk, ha a politikába ütötte föl almazöld bóbítóját. Kedves emlékeink egész sora fűződik e politikai katonákhoz; Benedek, a hatvanadik év kormányzója és Pálffy Mór, például a belső politikában tündökölnek, Memmsdorff meg a külsőben, Grünne mind a kettőben. A listán legvégül áll a mai hadügyminiszter, Krieghammer, aki eddig nagyon óvakodott a politikától és lám ezt igen jól is tette, mert amint egyszer politikába ártotta magát, ime mindjárt felháborított egy egész nemzetet s egy egész országot. Mindig bajt csináltak a politikus tábornokok, miként most is. És akkor előáll a Fejérváry Géza, az első generális, aki jóvá teszi a bajt, amit csinált a másik.

Mit is tett tulajdonképen? Hát nem volt országhódítás az egész; de tegnapi beszédében mégis egy perczre asztalunkra tetté az angol királyné teáját, amelyről a múltkor ebben az újságban Mikszáth Kálmán mesélt. Az a tegnapi passzus a Fejérváry beszédében, mely a Krieghammer fogalmazványát elítélte, csak egy úgynevezett nüansz volt az egészben, de ez a „nüansz”, a nagy politikusok e kis fegyvere, azt beszéli, hogy végre megtörtént a lehetetlen dolog is. Az, hogy a magyarnak igazat adott egy generális. Egy szolgálton kívüli, de azért nagyon valószínű generális. Oh, oh, egy generális!...

Signum memoriae. Önök, több százezeren, akiknek nincs alkalmuk egy apró bronz éremtől meleg reminiscenciákra; a kik nem ismerik a májusi hadgyakorlatok költészetét s akik az esti takarodóból nem hallják ki, hogy most a sákingeni trombitás bucsuzik, avagy valamely kurucz vitéz

tárogatójától rezegnek a lombok; önök, akik nem sejtik a katonapoézis létezését, Önök e mostani textusom egyik részéhez nem járulnak majd hozzá. Nincs baj ebben. Mert hozzá kell járulni a másik részhez: ahhoz, hogy ma Fejérváry Géza a legderékabb és legszeretettelőbb generális.

Papp Dániel.

Erzsébet napja.

A szeptemberi katasztrófa emléke fölsajog. Mert az ő nevenapját ültük ezen a napon, míg a genfi tör át nem járta a szívet. Most már csak lelke virraszt fölöttünk és emlékének szánhatjuk ezt a napot. Az elsőt, melyet nélkülül értünk meg. De a fölsajgó emlék szentebbé avatja reá való gondolkodásunkat és ma már nem egyszerűen Erzsébet napját látjuk a késő novemberi dátumban, hanem egy minden esztendőben visszatérő nemzeti gyász napját, amikor a szép királyasszonyhoz száll fohászkodunk és a kegyeletes emlékezésnek adjuk át szívünket. A parlament elhallgat, az iskolákban a királyasszony emlékét ülik meg s a templomokban felbúg a mély orgonaszó. És a városokban és a falvakban reszketve szólal meg az emlékezés hangja ő róla, magyar Erzsébetről.

(Emlék-ünnepek.)

A parlament mai ülésében elhatározta, hogy holnap nem ülés az Erzsébet napját a kegyeletes emlékezésnek szenteli.

A főváros összes katolikus templomaiban gyászistenisztelet tartanak holnap az elhunyt királyné lelkiüdvéért.

A közoktatásügyi miniszterium rendelete értelmében a holnapi napon az iskolákban szünetelnek az előadások. A jövő évtől fogva Erzsébet napján minden iskolában emlékünnepeket tartanak. Az állami tanintézetek közül egynéhány már holnap tart iskolai ünnepélyt.

(Erzsébet-fák.)

Erzsébet napja alkalmából Darányi Ignác földművelési miniszter a következő szép körlevelet küldte szét:

Két éve mult, hogy az ezredéves mult emléket híven ápoló nagyjainkhoz s a föld becsületes népéhez azt a kérést intéztem, hogy a millennium emlékére fákat ültessenek: és kéré szavam meghallgatásra talált.

Ma már a hazafui érzés biztos jeléül látom, hogy az ország minden vidékén közel kétmillió fa vert gyökeret az ezredéves anyaföldben, hogy majdan erős, sudár törzse hirdesse országnak világnak, hogy a nemzet a második ezredévet a honfoglaló elődök érdemének dicsőítésével kezdte s hogy fenmaradásának alapját és jövőjének biztosítékát elsősorban hagyományaik sértetlen fentartásában és az azokhoz való hű rágaszkodásban kereste.

Ezek az örömteljes emlékezet fái lesznek!

De most a balsors a nemzetet őrangyalától fosztotta meg s minden kebelbe igaz és örök bánatot ültetett.

Kétszeresen érezzük e gyászt és bánatot a mai napon, mely máskor örömnök napja volt, melyen dicsőült királynénk névnapi évfordulóját ünnepeltük.

Mily szép és nemes elhatározás lenne a mai emlékezeses napon, mily igaz kifejezője lenne az országos gyásznak, ha hegyen és völgyön, a városok népáradata s csendes falvak egyszerű lakói közt szomorufűz, terebélyes hárs, viharral daczó tölgy és örökzöld fenyő hirdeté az ő emlékezetét!

Bár igaz, hogy az a tekintet, melynek mosolya egykoron egy nemzet jövőjének hajnalpirja volt, szobrász vésője által megörökítve nézendó ránk s kalaplevegő állunk meg majd egy emlékszóbor előtt, melynek parányait szinte csodás lelkesedéssel hordta össze szegény és gazdag halála és hűsége: a kegyeletnek ezeknél az emlékeknel még sem szabad megpihennie!

Mert akinek bölcsője ott ringott egy erdő-

koszoruzta tő búbajos partjain; akinek kedélye annyiszor vidult fel erdeink zúgó fái közt és a kinek sebzett lelke oly édes enyhülést talált távol vidékek mythoszi ege alatt magasba nyúló százados erdők mélyén; aki a természet szépségeinek oly csodálója volt: annak emlékét fák millióinak kell hirdetni; annak tiszteletére, mint az ő-kor mesés világában, szentelt berkeknek kell támadniok, hova áhitattal közeledjék az utas; hol a fáradt vándor a napheve ellen enyhhelyet találjon s nemes érzelmekre gerjedjen a lélek!

En bizalommal intézem azt a kérést a magyar társadalomhoz, hogy dicsőült királynénk emlékezetére emlékfákat ültessünk!

Óhajom — s bizonyára csak ez lehet óhaja mindannyiunknak — hogy a nemzet halás kegyeletének ez ősi szokás szerint való megnyilatkozása megdicsőült királynénk tündöklő erényeihez, nemzetünk iránt tanusított jóságához és nagylelkűségéhez méltó legyen.

Ez az óhajítás indított engem arra, hogy ez eszmének felkarolására jelen körlevelemmel az országnak mindama köreit és vezérútfait felkeressem, akiknek közreműködése a biztató szónak erejével és a vonzó példának hatalmával általános és egységes mozgalomra serkentheti a nemzetet.

E végből teljes bizalommal fordulok tisztelt czimedhez is azzal a kéréssel, hogy a kegyeletes cselekmény gyakorlásában, vagy az eszme megvalósításának előmozdításában körülményeihez képest szóval vagy tettel hathatósan közreműködni méltóztassék; és mivel az emlékfák ültetésének eredményét annak idején örök emlékezetül közzétenni is szándékozom, felkérem tisztelt czimedet, hogy a saját részéről vagy közreműködésével avagy felhívására fogantatott ültetésekről engem még a jövő évnek első felében értesíteni sziveskedjék.

A közreműködés módjának megválasztását, a kegyeletes cselekmény kivitelének megállapítását tisztelt czimed bölcs belátására bízva, csupán azt kívánom megemlíteni, hogy az ültetendő fák közt méltóan foglalhatnának helyet a leboruló koronájú fák, minők a szomorufűz, kőrís- és szomoru bükök; ép ugy a megdicsőült királyné kedvencz fái: a tölgyek és a fenyők; valamint az egyéb hosszúéletű fák fajai.

Az emlékfáknak, facsoportoknak s kedvező körülmények között egész kis ligeteknek ültetésére alkalmas helyet nem lesz nehéz találni sehol; de ne maradjon jeltelen az országnak egyetlen tája sem, melyet a megdicsőült királyné valaha meglátogatott!

Az ültetett fák, csoportok vagy ligetek „Erzsébet királyné emlékfái” nevet viseljenek és legyenek ily feliratu táblákkal meg is jelölve, hogy azokat mindenki gondozásban részesítse, bántalmazástól megkímélje.

Hassa át mindannyiunk lelkét a kegyeletes nemes indulata; fogjunk kezét a nemzet e szép és nagy emlékművének létrehozására, hogy a mint országunk ezredéves örömnepének emlékét a millenniumis emlékfák milliója őrzi s hirdeti, akként a megdicsőült királyné nevében ültetett emlékfáknak milliója legyen őrizője s hirdetője a nemzet halás kegyeletének is.

Hazafui üdvözléssel.

Budapesten, 1898. évi november hó 19-én.

Darányi Ignác.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Gizella főhercegnő Gödöllőn. Gizella főhercegnő ma Bécsből Gödöllőre utazott, hogy királyi apja mellett néhány napot töltsön.

— Uj kamarás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király folyó évi november 1-én Bécsben kelt legfelső elhatározásával Borovicsényi Gyula váci 6. számú honvédhuszár ezredbeli őrnagynak a császári és királyi kamarási méltóságot adományozta.

— Honvédorvosok ünnepe. Tegnap nyílt meg hivatalosan az első honvéd-helyőrségi kórház. Volt már ugyan eddig is a vidéken egy-egy csapatkór-

ház, mint Szegeden, vagy Debreczenben, de ez az első intézmény, amelynek nemcsak a betegek gyógyítása a célja, hanem más, nagyobb határu hivatása van: a tudományos kutatás és az egészségügyi személyzet, úgy szintén az orvosnövendék katonai kiképzése. Hogy e nagyfontosságú kórház minél gyorsabban, minél szebben felépülhessen, ingyen adta a szükséges telket a főváros és minden illetékes faktor, főleg pedig báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter megtett a saját hatáskörében minden lehetőt. Alig tizenöt hónap alatt felépült a hatalmas épület a ferencvárosi pályaudvar közelében s tegnap át is adták már emberbaráti rendeltetésének. Az ünnepély a budapesti állomás honvédorvosi tisztikara és az e hónap folyamán a honvéd-törzsorvosi vizsgát letett ezredorvosok teljes számban megjelentek. A kórház parancsnoka dr. Nusz József főtörzsorvos, a szabályszerű jelentéstétel után üdvözölte az orvosi tisztikart és dr. Bernolák vezértörzsorvost, aki röviden ismertette az intézet megteremtésének s létrejöttének főbb mozzanatait, a kórházat megnyitottnak jelentette ki.

A vendégek az osztály-törzsorvosok kalauzálása mellett megnézték ezután az intézet összes helyiségeit, amelyek közül különösen a műtő-terem és a gyógyszerár keltett méltó figyelmet. A tanácsterembe visszatérve dr. Kepes Gyula főtörzsorvos átadta a honvédorvosi szolgálatának huszonöt éves jubileumát ünneplő dr. Bernolák József vezértörzsorvosnak azt a díszes albumot, melybe az összes honvédorvosok fényképeit gyűjtötték egybe. Az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet és reményét fejezte ki, hogy a honvédorvosi tisztikar a hozzá kötött várakozásokat mindenkor fényesen be fogja váltani. Az ünnepség a Hungária-szálló különtermében kedélyes vacsorával végződött.

— Világjáró hercegnő. Terézia hercegnő, a bajor regensherceg leánya, mint Münchenből táviratozzák, ma érkezett vissza Braziliából, ahova május 24-én indult el szigorú inkognitóban. A hercegnő pompás szinben van és hosszú útján nemcsak ismeretekben, hanem testi sulyban is gyarapodott.

— Királyi elismerés. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter rendeletileg értesítette Ludwigh Gyulát, a magyar államvasutak elnökgazdáját és Ruttkai Ráth Pétert, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatóját, hogy 6 felsége múlt hónap 5-én Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával, méltányolva a nehéz körülmények közt lefolyt hadgyakorlatoknál történt nagyobb csapatelmozdítások körültekintő és sikeres lebonyolítását, elrendelte, hogy a magyar államvasutak és a kassa-oderbergi vasut igazgatóságának és személyzetének legmagasabb elismerése és dícsérete nyilvánítottassék. Báró Dániel Ernő miniszter felhívta Ludwigh Gyulát és Ráth Pétert, hogy erről az örömdíjjal elismerésről az érlelt személyzetet megfelelőleg értesítsék.

— A Baross szobor teleplezése, Baross Gábornak a keleti pályaudvar parkjában felállított szobrát tudvalevőleg vasárnap délelőtt tizenegy órakor leplezik le. Az ünnepély zavartalan lefolyása és az akadálytalan közlekedés biztosítása végett a rendőrség a következő intézkedéseket tette:

A keleti pályaudvar előtt levő parkot délelőtt fél tíz órakor rendőri kordonnal zárják el és ez időtől az ünnepély befejezéséig a parkba senkit se bocsátanak be.

A szobor teleplezéséhez megjelenő hatóságok és testületek, a valamint meghívott közönség elhelyezésére a szobrot körülvevő parkrészt és a park előtt elterülő szabad tér szolgálat, amelyet szintén elzárnak. Bejárat a Csömöri-ut és külső Kerepesi-ut felől lesz s csak a két bejáraton eresztik be a belépő jeggyel ellátott közönséget. Belépő jegy nélkül nem bocsátanak be senkit.

A szobrot körülvevő parkrészt a kormány, a országgyűlés, az egyház, a katonaság, egyes törvényhatóságok és testületek képviselői számára lévén fenntartva, az elzárt térről a park vasrácsán belül lévő területre csak azok mehetnek be, akiket a rendező-bizottság e célra kijelölt tagjai oda bocsátanak.

A Csömöri-ut és külső kerepesi-ut, városliget-Orczi uti villamos vasúti közlekedés fél tíz órától az ünnepély befejezéséig és a résztvevő kö-

zönség széteséséig szünetel. Egyéb kocsiközlekedés a Csömöri- és külső Kerepesi-ut elején délelőtt tíz órától szintén szünetel. Ez időtől csak az ünnepélyen résztvevő közönség kocsijait bocsátják be.

— A tanársegéd halála. Említettük, hogy dr. Gosztony Béla, a helyógyászati klinika első asszisztense tegnap este a klinikán hirtelen rosszul lett és meghalt. A tragikus véget ért fiatal orvos holttestét, mely most a klinika halottsházában fekszik, holnap délelőtt fogják felbontani. Ma délelőtt sokan jártak az elhunyt tanársegéd ismerősei és rokoni közül a klinikán, megtudandó, hogy mi okozta hirtelen halálát. Estefelé az a hír volt elterjedve, hogy járványos betegségben halt meg, tehát pestisben. Ezek a riasztó hírek teljesen alaptalanok, mert a fiatal orvos már régen betegeskedett.

— Gaudillot és a becsületrend. A francia írókról rendszerint akkor tudja meg a külföld, hogy a becsületrend birtokosai, amikor Zola vagy Walsin-Esterházy miatt e kitérítésről lemondanak. Gaudillotról, a nálunk is ismeretes vigjátékiról nem tudjuk, hogy Dreyfust vagy a vezérkart szereti-e jobban, hanem azért a katonaság révén lett híres az ő becsületrendje is. A szellemes író mostanában vonult be tizenhárom napi hadgyakorlatra, azzal a dícséretes szándékkal, hogy e két hét alatt lehetőleg nem csinál majd semmit. Már az első napon azonban magához rendelte a százados:

— Ön a becsületrend lovagja?

— Igen, százados ur.

— Miért nem viseli ön akkor a rend jelvényét?

— Nem katonai érdemekért kaptam e kitérítést, mint katoná nem akartam dícselkedni vele.

A százados azonban ez a válasz nem elégitte ki s Gaudillot kénytelen volt a becsületrend keresztjét sügősen meghozatni. Ezentúl pedig a százados folytonosan magával hurcolta a kétségbeesett író és büszkén mutogatta mindenfelé, hogy az ő századában van egy őrmester, aki a becsületrend lovagja. S tizenkét napig sulyos lett Gaudillotnak e kereszt.

— A pécsi hamis borok betege. Sokféle hamis bor van az országos horvizsgáló-bizottság vegyelemző laboratóriuma tele van többé és kevésbé gyanus szőlőnedűvel. De ezek alig számítanak valamin. Legfőkébb egy-két kiskereskedőre kellene tekinteni, akiket a nagykaliberű száraztökön termelők sikeres menekülésére való tekintettel, bizonyára drákói szigorral büntetnek. Ellenben a pécsi hamis bor nagyon számottevő folyadék, mivelhogy nagyon soknak kellemetlen utóbajt okoz. Báró Splényi Ödön rendőrtanácsos, belvárosi kapitány is aligha ebbe az osztályba nem tartozik. Báró Splényi ugyanis a hamis borkereskedéssel vádolt pécsi Engel-czég ellen vezetett hosszú nyomozást 24 óra alatt hozott határozattal egyszerűen megszüntette. Köztudomás szerint a főkapitány sem helyeselte ezt a felütnő eljárást, a belügyminiszter pedig egyszerűen feloldotta. Ez még talán nem lett volna szerencsétlenség, de báró Splényi Ödön azt a botlást is megcsélekedte, hogy a gyanus bormintákat, amelyeket az előzetes nyomozás során Krecsányi kapitány, a szenzációs borhamisítás földérintője összegyűjtött, a vegyelemzés előtt visszaadta a bajba került kereskedőnek. A belügyminiszter különösképp találta a dolgot és tegnap elrendelte báró Splényi Ödön ellen a fegyelmi vizsgálatot megelőző eljárást. A fővárosban persze most nagy érdeklődéssel várják majd ennek az eljárásnak a következményeit.

— Egy japán remekmű. A plasztikai művészet egyik legbámulatosabb alkotása az, amit Manuma Masakichi japán szobrász nemrégiben létesített. A saját mását oly természetesen faragta ki és állította elő, hogy az élőtől alig lehetett megkülönböztetni. Néhány műértő az emberi alak legképeletesebb utánpéztésének tartja, amit valaha produkáltak. Az alak kétezer fadarabkából van előállítva, amelyek bámulatos művészettel vannak egymásba illesztve, úgy, hogy az érintkező széleket nem lehet észrevenni. A baj alkalmazására külső-

leg kis lyukakat furt a fába. A szobor üveg szeméi és szemhéjai úgy vannak praeparálva, mintha ezek csakugyan a Masakichi szeméi lennének. A művész két tükör közé ült, mialatt a szobrot mintázta és a mű befejezése után meghívott közönség előtt, a szobor mellé állott, azok legnagyobb meglepetésére és csodálkozására, akik a mestert az alkotástól nem tudták megkülönböztetni.

— Verekedés a zsinagógában. Eperjesről írja levelezőnk: Csunya botrány történt a múlt szombaton Nagy-Létán az ottani zsidó templomban. Az imádkozás éppen megkezdődött, mikor betoppant a templomba Kleisz Adolf szatócs és odafurakodott a padban imádkozó konkurrens, Rosenfeld Gyula mellé:

— Te zsvány! — ez volt a köszöntés. Rosenfeld ki akarta kerülni a botrányt és elhúzódt Kleisz mellől. A kötekedő ember azonban utána ment, botjával többször fejbeütötte, aztán kituszkolta a templomból. A megbotránkozott és ájtatosságukban megzavart hívők erre a megtámadott ember segítségére siettek, miből olyan verekedés támadt, hogy többen bevert fejvel, véresen távoztak az imaházból. A botrányos ügyet az illetékes hatóság vette a kezébe.

— Kedélyes fogház. A gráci fogházban bevett szokás, hogy a jó magaviseletű rabokat az igazságügyi palotában könnyebb munkákra használják. Egy ilyen minta-rab, aki hosszabb fegyházbüntetésre volt ítélve, mulatságos módon szokott meg tegnap. A hivatalnokok több ízben észrevették, hogy hiányzik valami ruhadarabjok, amit az irodában letettek. Az élelmes fegyencz szedte őket össze. Mikor aztán egy teljes elegáns öltözékre tett szert, felöltötte és kényelmesen kísértelt a törvényszéki palotából. Fegyencruháját pedig felakasztotta azokba a szekrényekbe, melyekből a hivatalnokok ruháit lopta volt el. A legszorgosabb nyomozások dacára sem tudták eddig a szökevény nyomára jönni.

— A milanoi selymek. Egy velencei régiségkereskedő, Olschy, beperelte a magyar kormányt egy oly követelés fejében, melyet Pulszky Károly régebbi művásárlásai révén vélt támaszthatni. Olschy a pórt olasz bíróságok előtt vezette és ott meg is nyerte, de mivel Magyarországon érvényt szerezni nem tudott az ítéletnek, most megragadta az alkalmat és a milanoi nemzetközi selyemkiállításra elhelyezett magyar kiállítási tárgyak ellen foglalást vezetett. Rakovszky István hétfőn ebben az ügyben — mint az „Alkotmány” jelenti — sörgős-interpellációt intéz a kormányhoz.

— Szociálisták éjjeli gyűlése. A hódmezővásárhelyi rendőrség nyomára jött, hogy a szociálisták, elkerülve a rendőrség figyelmét, több ízben éjjel idején titkos gyűléseket tartottak. Polgári ruhába öltözött rendőröknek végre sikerült felfedezni a szociálisták titkos buvóhelyét és észrevétlenül egy éjjeli gyűlésen is részt vettek. Szatmári Péter szociálista vezér beszélt ezen a gyűlésen elvtársainak, vad gyűlölettel eltelve a fennálló rend ellen. „Az urak vérebén fogunk fűrödni” ígérte a veszedelmes agitátor, kinél a rendőrség másnap már házkutatást is tartott. „Földmivelő” címmel lapot akar indítani Szatmári és már egybe is gyűlt négyszáz előfizető. Az előfizetési pénzekről azonban már nem tudott számot adni a rendőrségnek. Szatmárt a rendőrség letartóztatta és a házában talált szociálista irányú iratokat elkobozta. Át is adták már a véres száju agitátort a büntető járásbírósnak.

— Elfogott sikkasztó. Megirtuk annak idején, hogy Wilt Lambert, a jungbunzlai takarékpénztár igazgatója, százkilenczezer forintot sikkasztott és Amerikába szökött. Elvitte magával e csinos összegben kívül a feleségét és a nagynénjét is és az újjvilágban kitűnően éltek hármaccsán. Nyomukban volt ugyan folyton Harding, a legkiválóbb chicagói detektív, de csak a nyomukban volt; elérni őket nem tudta sehol. Wilt családjával szeptember 27-én érkezett meg Amerikába a „Kaiser Wilhelm der Grosse” nevű gőzösön még a hajó fedélzetéről küldött egy képes levelezőlapot haza Jungbunzlauba, október ötödikén pedig már

Hobekéből sürgönyözött is. Ide utazott Harding detektív is és innét ölte őket Boston, Baltimore, Philadelphia, Washington, Cleveland és Chicagon keresztül St.-Louis-ba. Október 31-én, két óra tájban a Westermann-szálloda előkelő éttermében ebédelt a Wilt-család, amikor Harding egy kartársával belépett és német nyelven így szólította meg a sikkasztót:

— Hogy van, kedves Wilt ur? De régen nem láttam!

— Bocsnát, nem emlékszem, hogy volt szerencsém.

Itt a rendőrbiztos elhagyta a német tudományát.

— You are arrested.

Wilt sem tudott sokat angolul, hanem ezt az utolsó szót mégis megértette. Csak azt kérte, hogy végig ehessen az ebédjét, azután csendesen követta a két detektívet a rendőrségre, ahol egy tolmács közvetítésével töredelmesen bevallotta, hogy sikkasztott. Az összegre nézve szeretett volna tíz százalékra megalkudni, de nem lehetett. Az elsikkasztott pénz legnagyobb részét megtalálták a felesége ruhájába varrva. A derék családát azonnal hazaszállították. Tegnap már meg is érkeztek Jungbunzlauba, ahol azonban olyan óriási tömeg várta őket, hogy az előző állomáson, Josefthalban kiszálltak és innét csendőrkisérlettel, omnibuszon vitték a jungbunzlai börtönbe.

— A lejtőn. Egy fiatalembert körözött a rendőrség. Uri családból való s a könnyelműség vitte a lejtőre. Hermann Antalnak hívják, egyik fővárosi tanácsnok unokaöccse, aki a fővárosi számvevőszéknél volt alkalmazva. Fizetése nem volt elég arra, hogy abból uri módon éljen. Eladta tehát lassacskán tízezer forint anyai örökségét nyolczszáz forintért. Mikor ez elfogyott, váltóra vett fel pénzt. Körülbelül hatezer forint értékű váltót irt alá, melyért alig kapott pár száz forintot. A váltók egyike most vált esedékesé s kitűnt, hogy azon az elfogadó és kibocsátó neve hamisítva van. A feljelentés alapján a rendőrség elment Hermann lakására, de nem találta meg sehol. Nyomatlanul eltűnt a fővárosból. Most mindenfelé keresik.

— Borzalmas öngyilkosság. Pólyakőczon — mint eperjesi levelezőnk jelenti — rettenő módon vetett véget fiatal életének egy Govdin Mária nevű leány. Nagyon szeretett egy legényt, aki eleinte viszonzta is érzelmeit, de aztán hűtelenül elhagyta. A szép Mária ezen annyira elbusult, hogy halálra szánta magát. Valahonnan egy dinamittötényt szerzett, azt a szájába tette és meggyújtotta. A szobában iszonyú dörrenés hangzott el, az ablakok csörömpölve zúzódtak darabokra és mikor a füst szétfoszlott, Govdin Mária-ból nem maradt más, mint egy összeroncolt véres hústömeg. A robbanó anyag a szerencsétlen leány fejét és mellkasát a sző szoros értelmében darabokra tépte, jobb karját pedig leszakította és messze eldobta testétől.

— Csalo fogorvos. Verseczről táviratozzák: Dr. Kalinovszky Kazimir Leó orvost, aki Kemény (alias Mayer) fogtechnikussal Verseczen fogműtermet tartott fenn, több rendbeli csalás miatt Amán letartóztatták és jelenleg a járásbíróság börtönében ül. Dr. Kalinovszky valami czimtárból kiírta az előkelő kereskedők neveit, számtalan arany és ezüst értékű tárgyat, drága ruhákat, kerékpárt és vastengelyeket s mindenféle kigondolható tárgyakat rendelt tőlük és azokat azonnal elzalogosította, vagy eladta. Számtalan kereskedőt csalt meg. Eddig tizenöt-husz feljelentés érkezett ellene a királyi ügyészséghez, meg a vizsgálóbíróhoz. A letartóztatás nagy feltűnést keltett. A vizsgálatot folytatják.

— Becsmiótt csatorna. Nagy szerencsétlenség történt ma délután egy órakor az újpesti-utnán a Rákóczy- és Vörösmarty-utca közé eső szakaszán. Zsiga János pallér vezetése alatt napok óta több munkás csatornaépítéssel foglalkozkodott s ezek közül hárman a csatorna számára szükséges árok elkészítésén dolgoztak. A gödör körülbelül

három méternyire volt már leásva, de nem volt eléggé kidűzölve. Az árokban ma délután Szilovszky József, Szidl György és Borbély Elek napszamosok dolgoztak, amikor váratlanul az árok alsó oldala bedől s maga alá temette a három embert. Természetesen rögtön mentésükre siettek, de az óriási homoktömb eltávolítása igen nagy munkába került. Elsőnek Borbély Eleket húzták ki a homok alól. Nem volt semmi baja, a másik kettő azonban megfulladt, mire előszedték. A rendőrség Zsiga János pallért, aki a szerencsétlenség okozója volt, nyomban letartóztatta.

— Vasuti szerencsétlenség. New-Yorkból táviratozzák: Ma reggel Jersey-City mellett a pennsylvániai vasut egyik vonata a sűrű ködben neki ment egy csoport sirnakó munkásnak, akik a vonalon dolgoztak. Hír szerint tizenegy munkás meghalt és hat megsebesült.

— A nyomor. Virág János jászberényi születésű huszonhét éves szobafestő ma a városligetben felakasztotta magát egy jegenyefára. Mikor a fán meglátták az arra járó-kelek már hideg halott volt. Öngyilkosságának az oka állítólag az volt, hogy sehogy se tudott munkát kapni. Napok óta a legnagyobb inségnek volt kitéve. — Ugyancsak a nyomor vitte öngyilkosságra özvegy Jónás Lajosné negyvenhét éves napszamosnőt, aki külvárosi lakásán marólugot ivott. A szerencsétlen asszony oly nagy nyomorban volt, hogy öt apró gyermekének nem tudott kenyeret adni. Beszállították a Rókus-kórházba.

— Meglopott francia. Nagy-Kikindáról táviratozza tudósítónk: Egy Julián nevű francia színész Nagy-Kikindán kiszállt a bukaresti expresszvonatból és jelentette, hogy a kikindai állomás közelében egy gyanús alak hozzáférközött és több száz frankot tartalmazó tárczáját ellopta. Mikor a vonat megállott, akkor vette csak észre a lopást, a tolvaj azonban a vonat megállása után rögtön eltűnt. Sürgönyileg intézkedtek minden irányban a tolvaj letartóztatása végett.

— Akinek az Isten hivatalt adott . . . Ha igaz a közmondás, akkor ugyancsak okos ember lehet lovag Marcantoni Lajos ur. A lovag ur ugyanis lakóhelyéről, egy felső-olaszországi falucsukából, a következő házassági hirt küldte be több hazajelbeli újsághoz:

— Lovag Marhantoni Lajos, kávéháztulajdonos, az állatsereglet impresszáriója, levélhordó, a királyi karabélyosok szabója, a jótékonyági kongregáció ülnöke, az iparegyesület zászlóhordója, első nagybőgős, egyházi tenorista, egészséges dajkák közvetítője, törvényszéki hites tolmács és több likőr feltalálója, örömmel tudatja barátaiával és ismerőseivel, hogy e hónap 8-án házasságra lépett Rimaldi Elenával.

— Bóra. Fiuméből táviratozza tudósítónk: Fiumében és a nyílt tengeren ma erős bóra dühöngött. A hajók mind jelentékeny kiséssel érkeztek be a kikötőbe.

— Ékszerlopás. Vakmerő betörőket keres most a rendőrség. A napokban Neuschloss Marczélnék akadémia utcai lakásából eddig ismeretlen tettesek elloptak egy ékszerdobozt, amelyben különféle, több száz forintot érő ékszer volt. Hogy kik lehettek a tolvajok még csak nem is sejtik, de a rendőrség azt hiszi, hogy hamarosan elfogja a tetteseket, mert azok a lopott tárgyakon tul akarnak majd adni.

— A kataphoresz-gyógyimód. Ily címmel új orvosi szakkönyv jelent meg dr. Mitzger Tivadar tollából. A mű az összes idegbetegségek gyógyításának módját ismerteti. A fiatal tudós a kataphoresz-gyógyimód mellett tör lándzsát, annak fejlődését, előnyeit ismerteti. A kataphoresz gyógyítási módja abban áll, hogy az egyes gyógyanyagok galvanikus és magnetikus villanýáramok behatása alatt jutnak a bőrön keresztül a testbe, míg a kóroanyagokat ugyanezen az úton a vérből eltávolítja. Alkalmazható pedig ez a gyógykezelés úgy lokális, mint az egész szervezetre kiható módon, utóbbi esetben nevezetesen hydro-elektrotherapiai gyógyfürdők alakjában. Dr. Mitzger gyógyítási módjának előnyeit gyakorlatában tapasztalt eredmények kimutatásával is igazolja. A munkának ára 2 forint és megrendelhető a szerzőnél: Budapest, Teréz-körút 44. szám alatt.

— A Zoltán-féle szag- és iznékülű csukamáj-olaj a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (vérszegénység, angolkór, skrofulózis, tüdővész) keletkezésének elhárítására. Üvegeje 1 forint Zoltán Béla udvari szállító gyógytárban, Budapest, V., Nagy-korona-u. 23.

Napirend.

Naptár: Szombat, november 19. — Római katolikus: Erzsébet. — Protestáns: Erzsébet — Görög-orsz.: (november 7.) Hieron. Zsidó: Kislev 5. — Nap két óra 56 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 2 perczkor. — Hold két déli 12 óra 5 perczkor, nyugszik éjjel 10 óra 2 perczkor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti muzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Technologiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9—1-ig. Az egyetemi fűvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparsarnokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. kerület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig. Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeum zárva. Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3—8-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Szechenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 3—5-ig.

A "Hódoló díszfelvonulás", Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrássy-út végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Botrány a bécsi községtanácsban.

Bécs, november 18.

Dr. Lueger, Bécs város polgármestere, aki még tegnap a képviselőházban a Badeni-féle minisztervád mellett szavazott, mert Badeni a rendőroket behozta a Reichsrathba, ma két községtanácsost erőszakkal eltávolított a városi tanácssteremből.

A katolikus „Schulverein” szubvenciójáról volt szó a községtanácsban. Dr. Förster beszélt épen a javaslat ellen. Mikor azt hangoztatta, hogy a Schulvereinek nincs szüksége segélyre, mert hisz ezrek és ezrek hevernek a pénztára fiókjában és így ott nem lehet nyomor és inség, Lueger így támadt a szónokra:

A Schulverein insége nem tartozik a tárgyhoz. Förster azonban ismételte azt, amit mondott, mire Lueger megvonta tőle a szót.

Erre persze nagy láрма keletkezett, amelyből világosan kihangzott Wrabetz községtanácsos hangja, aki szemére hánytva Luegernek, hogy a képviselőházban elítélte az elnöki hatalommal való visszaélést, itt pedig maga él velé vissza.

Emiatt aztán Lueger rendreutasította.

Wrabetz vállvonogatva így felelt:

— É n e r r e n e m a d o k s e m m i t !

Lueger: Én pedig másodszer is rendreutasítom.

Wrabetz: Én megint nem adok rá semmit.

Lueger: Ezért harmadszer utasítom rendre.

Wrabetz: Csak nem hiszi polgármester ur, hogy oly izléstelen leszek, hogy harmadszor is megismételjem az előbb mondottakat!

Lueger: Wrabetz tanácsos urat kizárom az ülésből és felszólítom arra, hogy távozzék a teremből!

Wrabetz: De én nem megyek.

Erre az elnök még kétszer felszólította a távozásra, de Wrabetz nem ment.

Lueger felfüggesztette az ülést. Megnyitás után Wrabetz még mindig a teremben volt. Most Lueger odaszélt Rosner tanácsosnak, hogy két teremmel „engedően” távolítsa el Wrabetz urat a teremből. Rosner erre nyugodtan felkérte, hogy csendben és feltűnés nélkül távozzék, de Wrabetz kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged.

Dr. Mittler ügyelmezte, hogy mint képviselő immunis és nem köteles kimenni. Mittler oda akart menni Wrabetzhez, de Lueger ezt megtiltotta. Erre Wrabetz azt mondta:

— Ha ő nem jöhet hozzám, megyek én hozzá.

Lueger azonban ezt is megültotta és intett a szolgálknak. Erre a szolgálk megragadták és kituskolták a teremből. E procedúra közben Wrabetz még visszakiáltott Lueger felé:

— Hozasson rendőröket, maga Abrahamovicz! Majd segíték én magamon. Én képviselő, és így sérthetetlen vagyok; az utcán egy rendőr sem mer hozzám nyulni. Konstátalom, hogy erőszakkal vitték ki!

De mindez nem sokat használt; Wrabetz kivitték a teremből. Valamennyi liberális községtanácsos utána ment.

Az ajtónál az antiszemita és keresztényszocialisták sorfalat állottak a kimenők előtt. Egyikük meg akarta támadni Wrabetz, de Gregorig megakadályozta ebben a turbuzgó antiszemitát.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Népszínház. A Népszínházban a „Biblia asszony”, Roger operetteje iránt a közönség oly nagy érdeklődést tanúsít, hogy a darab minden előadása telt ház előtt játszódik le s így Bokor József népszínművének „Az édes”-nek kedvre tervezett premiéréjét péntekre kellett halasztani.

* A magyar színészetért. Temesvár városi bizottsága ma délután Telbisz polgármester elnöklése alatt behatóan tárgyalta a színház ügyét. Elhatározta, hogy a várost felkéri, hogy októbertől virágvasárnapig magyar színházgatónak adja ki a színházat. A pályázatot azonnal kiírták. A színházgató tízezer forint szubvencziót és ingyen színházat kap.

* Sardou új darabja. A francia lapok nemrégiben azt újságolták, hogy Sardou Sarah Bernhardt új színházának megnyitására darabot ír, amelynek címe „La sorcière” (A boszorkány) lesz. Sardou most kijelenti, hogy ez a hír legalább is időelőtti, mert egy másik darabnak szenteli minden idejét. „Robespierre” a címe ennek a műnek, amelyet azonnal angolra fordítanak le és angolul is fognak legelőször bemutatni. A címszerepet Sir Irving Henrik, a világhírű Shakespeare-színész fogja játszani.

* A pécsi színház. A pécsi városi albizottság a pécsi nemzeti színházat, melyet eddig Somogyi Károly bérelt, a következő három évre Tiszay Dezső színházgatónak adta ki.

* Örösi színház a párisi kiállításra. Az 1900-iki párisi világiállításra egy óriásméretű színházat terveznek, amelyet a Port Maillot-n fognak felépíteni. Moreau építész elkészítette már a színház terveit, amelyek szerint hétezer férnek el majd az épületben és háromezren a színpadon.

FŐVÁROS.

(A kertész-utca.) Az Erzsébetváros vágyainak a Mont Everestje a kertész-utca megnyitása. Hogy mióta sürgetik ezt, a legvénebb Sartory sem tudná megmondani és hogy miért olyan égető kérdés arra más feleletet a legszorgosabb kutatással sem találhatni, mint hogy néhány ezer lakás és néhány ház ára hamarosan felszökjék. Ami nem is volna valami ijesztő baj, ha a fővárosnak tekintélyes összegbe nem kerülne a megnyitással, szabályozással kapcsolatos kisajátítás. Ezt a kérdést tárgyalták ma délután a középítési bizottságban, Arányi Miksa felszólalásának a kapcsán, aki a kertész- és a dob-utca sarkán levő ház kisajátítá-

sát sürgette az utvonat mielőbb való teljes megnyitása végett. A bizottság pedig Kun Gyula tanácsnok felvilágosító szavai után azt mondta ki, hogy nem lesz későn az a kisajátítás néhány sokkal sürgősebb ügy elintézése után sem.

(A pénzügyi bizottságból.) A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ma délelőtt ülése volt. A budapesti vicinális vasut, a fővárosi szolgáltatásban levő munkások betegség esetére való biztosítása és a városi biztosító társaság szervezése voltak az ülés főtárgyai.

A budapest-budafoki villamos vasut vonalára nézve tíz esztendő óta tárgyal a főváros, a kormány és a vasutat tervező társaság. A vasúttársaság most azt ajánlja föl, hogy a fővárosnak az elért első százezer forint után két százalékot s minden további ötvenezer forint után egy százalékot ad részesedés fejében s biztosítja a fővárosnak a vasut ügyeibe való beleszólás-jogát. Mindezt azonban ahhoz köti a vasúttársaság, hogy a főváros november huszonötödikéig fölterjeszteti az építési terveket a kereskedelemügyi miniszterhez. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a terület-használatért a társaság száz koronát fizessen. A főváros azonban kiköti magának a menetrend megállapításába való beleszólás jogát és fölterjesztésben kijelenti a kereskedelemügyi miniszter előtt, hogy az építési engedély kiadása ellen nincs kifogása, de addig, amíg a szerződés megkötve nincs, ezeket a megállapodásokat ideigleneseknek tekinti s ha a vállalat részéről megtámadná az aláírást, ez a megállapodás is megsemmisül.

A főváros munkásainak betegség esetén való segítésére nézve a tanács azt javasolta, hogy a munkásoknak a főváros adjon segítséget, anélkül, hogy a bérükből valamit levonna. Fenyvesi Adolf elvi ellensége a javaslatnak s azt kívánja, hogy a munkásokat a kerületi betegsegítő pénztárbá irassák be. Heltai Ferencz elfogadja a javaslatot, mert helyesnek tartja, hogy a főváros maga gondoskodik a munkásairól. A legtöbb nagy magánvállalat is megteszi.

A segítséget a munkabér kiegészítésének tekintik. Nem tartja helyesnek, hogy a kórházba került beteg munkás családjának csak a betegpénz felét adják. Javasolja, hogy a családnak az egész betegpénzt adják meg. Seidl Ambrus attól tart, hogy a segítség nem tízezer forintba kerül, mint a tanács hiszi, hanem legalább is huszonötezerbe. Többször felszólalása után Vaszilievics János tanácsos kijelentette, hogy a számítás minden tekintetben reális és a bizottság a tanács javaslatát változtatlanul elfogadta.

A városi tüzbiztosító társaság szervezését a bizottság nem tárgyalta, hanem albizottságot küldött ki a kérdés megvitatására. Az albizottságnak Fenyvesi Adolf, Steiger Gyula, Heltai Ferencz, Herzog Péter, Rácz Károly a tagjai.

VIDÉK.

(A magyarországi szerbek köréből.) A magyarországi szerbek körében a legutóbbi időben igen figyelemreméltó mozgalom észlelhető, melynek célja az, hogy az egyház kebelében mindinkább mutakozó züllésnek elejét vegyék és hogy évből a magyar kormányhoz közeledek. Mint Újvidékről jelentik, e mozgalom úgy a liberálisoknál, mint a radikálisoknál egyenlőképpen talál híveket. A szerb egyház befolyásos elemei a minden felől beismert bajok mielőbbi orvosolását sürgetik és számítanak a magyar kormány támogatására, mely személyekre való tekintetek nélkül ép most, mint legalkalmasabb időpontban (?) hozzáláthatna e munkához is. Kinos fel-tűnést kelt a „Zasztava”-nak tegnap megjelent cikke, mely „a patriarcha jövedelmei és jótékonyágai” címen szemére lobbantja, a patriarchának hogy több mint háromszázezer forint évi jövedelem mellett mitsem áldoz egyházi és kulturális célokra, sőt legutóbb nagyon is mögötte maradt a magyar püspököknek, amidőn a magyar királyné szobrára mindössze csak háromszáz forintot adományozott.

(A házbéradó reformja.) Nagyváradról táviratozza tudósítónk: Nagyvárad városa országos jelentőségű reformba fogott. Magyarországon hávankét város van, ahol házbéradó van, 8000 városban és községben a házosztályadó mellett házbéradó is járja, a többi községekben csak házosztályadó van. Nagyvárad terve szerint az aránytalanul magas házbéradót el kellene törlni és mindenütt azokkal kisebb kulcsu, méltányo-

sabb házosztályadót léptetni életbe. Mivel e reform a kincstárt némileg károsítaná, a házbéradó eltörlése által előálló kevesebbet összegét az összes magyarországi községek között kellene elosztani a házosztályadó kulcsának lényegesen emelése által. A nagyszabású terv részleteit Borde adóügyi tanácsos most dolgozta ki: Az összes városoknak megküldik támogatás végett. Bulyovszky polgármester ez ügyben a városokat Nagyváradra kongresszusra hívja, hogy azután közösen elkészítendő feliratot küldjenek az országgyűléshez és minden város felkérje képviselőjét, hogy a városok fejlődésére nagy horderejű reformot támogassák.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A becsületbíró előtt. Huttka Aladár fővárosi tanító összekapott kartársával, Starker Károlyval, amiből ezután lovagias affaire támadt. A segédek becsületbírósa döntését provokálták s ez Huttkát, aki addig kedvelt tagja volt a budai társaságnak — diszkvalifikálta. Vád volt bőven: Huttka könyvet írt s valakinek nem küldte el a példányát, noha előfizetett ötven krajczárt; kilencz báljegygyel későn számolt el s végül egy budai kávéházban felpofozták. Mint folyt le a bizonyítás, az a budai becsületbírósa tilka, de tény, hogy Starkernek nem kellett megverekedni ellenfelével. Erre Huttka, hogy a dologra több világosság derüljön, feljelentette rágalmazás címén azokat, akiknek a becsületbírósa rettenetes ítéletét köszönhette: Starkert, Heuberger Rezsőt, Békey Imrét és Jurányi Gyulát. Már a minap tárgyalta Baumann királyi albiró az ügyet s kiderült akkor, hogy Huttka azért nem küldte ötven krajczárért a könyvet, mert egy forint volt az ára s hogy a báljegygyel is elszámolt, de későn. A mai folytatolagos tárgyalásra maradt a pofon története s erre hallgattak ki egy tanut.

Zitkovszky Károly rendőrtisztviselő volt a tanu s azt vallotta, hogy a kérdéses felpofozásnak szemtanuja volt; de vallomására esküt tenni nem akart, mert nagyon régen volt e dolog. Ezzel véget ért a bizonyítás és a vádló fiskális Békey kivételével a vádlottak megbüntetését kérte, Baumann bíró marasztaló ítéletet hozott, amennyiben Starker Károlyt hetven forint pénzbüntetésre és Heubergerét negyven forint pénzbüntetésre ítélte. Jurányit a bíró felmentette.

— A rendőrszobában. Négy uriember, T. hönvédészádos, Bffy. megyei tisztviselő, H. államhivatalnok és Szedlacsó Lajos egy nyári estén hazafelé ballagtak. Valahol a vámbázköruton Szedlacsó visszamaradt egy pár lépést s összeszólközött Hegyi Mihály rendőrrel. A vita hangos volt s sűrűn lehetett hallani az ilyen titulusokat, mint pimasz, csirkéfogó, gazember. A görömbaskodás persze nem volt inyére az uri társaságnak, amiért követelték, hogy Hegyi rendőr velök bemenjen a kapitányságra. Ott aztán még nagyobb patália támadt. A panaszkodók Gáspár József rendőrellenőr elé kerültek, aki inspekciós szolgálatot teljesített s úgy kezdé az igazságszítást, hogy hármat a panaszkodók közül haza küldött. Csak Szedlacsó maradt a rendőrszobában, de ő is másnap már a büntető törvényszékhez futott, tele sebekkel a testén. Feljelentést tett a két rendőr ellen, akik úgy elverték állítása szerint, hogy sebei husz nap alatt gyógyultak be. Így szölt a később megszerzett orvosi bizonyítvány is.

A törvényszék úgy Gáspár ellenőrt, mint Hegyi rendőrt vád alá helyezte hivatalos hatalommal való visszaélés súlyos testi sértés becsület-sértés miatt. Ma tartották meg ellenük Agarasztó Péter bíró elnöklésével a végtárgyalást, melyen a rendőrök, kiket a főkapitány időközben felfüggesztett, civilben jelentek meg. A kihallgatások nem erősítették meg a vádakat, ellenben tanuk bizonyították, hogy Szedlacsó nagyon részeg volt s a bekíséréskor többször elesett s erősen meg-megütötte magát.

A törvényszék úgy a hivatalos hatalommal való visszaélés, valamint a súlyos testi sértés vádjá alól felmentette a rendőröket s csak a becsület-sértésért ítélte el Hegyit huszonöt forint, Szedlacsó-

köt pedig tíz forint pénzbüntetésre. A megokolás szerint a tanuk vallomása után nincs kizárva, hogy Szedlacskó önmaga ejtett magánsebet, mikor a kövezeten bukácsolt.

A királyi ügyész is megnyugodott s így az ítéletet tüstént közölni fogják Rudnay főkapitánnyal. Csak Szedlacskó felelkezett.

— A vitriol. Schneider Kornél, fiatal lakatos legény lassankint arra a tudatra ébredt, hogy a kedvese, Scheer Mari nem hozzávaló. Szakítani akart hát vele, emlegette is előtte gyakran. Attól fogva pedig, hogy megismerkedett egy szép leánnyal, Kopesányi Etellel, még forróbb rága volt a szakítás. Scheer Mari észrevette, hogy most már mindennek vége. Arra kérte hát a kedvesét, vigye el még utoljára sétálni. Schneider nem tagadta meg a kérését. Amint sétáltak, megkérdezte a leány:

— Hát csakugyan elhagysz az Etelért?

— Meg kell lenni, — felelte Schneider.

— No pedig az övé sem leszel — szölt Scheer Mari s egy üveg vitriolt öntött a hűlten kedvese arcába.

A fiatalembernek rögtön kiégett a jobb szeme s a másik szemén is alig lát azóta. Ma a törvényszék előtt találtak a régi szerelmesek, a vitriolos hölgy mellett börtönőr üt a vádítottak padján s keveset enyhített a sorsán, hogy a félig vak ember nem kérte a megbüntetését. Gáll Eadre királyi alügyész súlyos büntetést kért rá. A törvényszék, melynek dr. Fekete Gyula volt az elnöke, hat évi fegyházzal sújtotta Scheer Marit.

Adelmannék gyilkosai.

Az erzsébetfalvi kettős gyilkosság ügyében a törvényszék ma folytatta a beidézett tanuk kihallgatását, kik többnyire lényegtelen vallomásokot tesznek:

Dienes László, aki házmester volt Adelmannéknál, sirva panasolja el, hogy a gyilkosság gyannuja miatt sokáig fogva volt. Dobost soha életében nem látta.

Ügyész: Mondja csak Dienes, mit gondol, miért keverte bele Vargáné magát a dologba?

— Nem tudom én, kérem, anyira elcsigáztott a börtön, hogy munkaképtelen vagyok.

Adelmanné első férjétől származott fiát, Dietz Vilmos szobafestőt hallgatta ki ezek után az elnök. A felmutatott bűnjelkében a tanu sirva ismerte fel édes anyja holmiját.

— Nem igaz — pauzant fel Varga Györgyné, nekem is van közte egy ágyhuzatom.

— Ne busuljon, ugy sem fogja azt maga használni, vigasztalta a királyi ügyész.

Dietz Ferencz, a másik fiu hasonlóan vall s elpanaszolja, hogy a gyilkosság idején, mivel egy szétrobbant petróleumlámpa arczát összeégette, őt is elfogták gyilkosság gyannuja miatt.

A bizonyítási eljárás befejezésével az elnök felfüggesztette a tárgyalást, folytatását délután négy órára tűzve ki.

A délutáni tárgyaláson dr. Nagy Géza királyi alügyész mondotta el vádbeszédét. Dobos Ferencz szemben semmikép sem látja bebizonyítottának, hogy az a gyilkosságban részt vett volna. Csak Varga Györgyné vallomásai szólnak ellene, de ez az asszony, aki kelepczében érzi magát, azon igyekezett mindvégig, hogy másokat is belekeverjen ebbe a bűnyübe. Vádja tehát nem érdemel hitelt.

Elejté ennél fogva a gyilkosság és ezzel párosult rablás vádját Dobos Ferenczszel szemben és csupán lopás és hatóság ellen való erőszak miatt kéri elítélni. Ezeket a bűntényeket részben a vizsgálóbíró előtt önként bevallotta, részben pedig bizonyítva vannak ellene. Varga Györgynével szemben gyilkosságért és ezzel párosult rablásban való hűnrészségért halálbüntetést kérik mondani.

Dr. Kenedi Géza, Varga Györgyné védelmére szólott ezután. Védence felmentését kérte, mintán sem mint felbujtó, sem mint tettes nem működött közre a bűntényben.

Az elnök ezután a két vádlottat szólította a bíróság elé.

Elnök (Vargánéhoz): Hallotta, mivel vádolja az ügyész ur? Mit tud felhozni még a mentésére?

— Nem tudok én semmit.

— Hát maga, Dobos?

— Ártatlan vagyok, egészen ártatlan. Azt kérem csak, számítsák be a vizsgálatot.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza. Fél kilencz órakor hirdette ki, Rónay elnök az ítéletet.

A törvényszék Varga Györgyné a gyilkosság és rablás büntetésében mint tettestársat mondta ki bűnösnek s ezért tízenöt évi fegyházra ítélte. Dobos Ferencz a törvényszék a gyilkosság és rablás büntette alól felmentette, de bűnösnek mondta ki a lopásban és a hatóság ellen való erőszak büntetésében. Az ítélet ő reá vonatkozó része harmadfélvi fegyházra szólott, a vizsgálati fogsággal nyolcz hónapot kitöltöttnek vett a törvényszék. Az elítéltek felelkeztek.

SPORT.

† Magyar vívó győzelme. A turini nemzetközi diákkongresszus vívóversenyén az első díjnak kitűzött aranyérmét ifj. Matlaskovszky István magyar jogász nyerte el.

† Lóversenyek Váczon. A magyarországi lóversenyeket nem az urlovasszövetkezet fejezte be Alagon, hanem a váci honvédszár tiszttakar. A váci tisztek, szövetkezve egy nagyobb fővárosi társasággal, Vác környékén falkavadászatokat rendeznek, amelyeknek nagy sikereiről sokat beszélnek a fővárosi sportkörökben is. A falkavadászatok közben a tiszttakar e hónap 21-én, hétfőn, délben a váci hétkápolnai sikon lóversenyt rendez. Az első verseny a drag-hout-steaple-chase lesz, melyet az alagi versenyek utolsó napján oly nagy érdeklődés mellett mutattak be az urlovasok. Falkanagy Köller Kornél hadnagy, aki a hatezer méteres pálya első részében fogja vezetni a társaságot, mely a nevezések szerint huszonnégy tagból fog állani. Az első három győztest tiszteletdíjban fogja részesíteni a falkavadászatot rendező társaság. A második versenyszám négyezer méteres kádályverseny lesz, melybe huszonnégy lovat neveztek s csakis huszártisztek lovagolhatnak. A három első itt is tiszteletdíjat kap. A versenybírószék így alakult meg: Versenybírók: Klobucsár Vilmos altábornagy, Halassy Pál tábornok, lovag Dobieczyk József alezredes, Boroviczeny Gyula és Suhaj Ervin őrnagyok. Mester: Kiss Aladár százados, falkanagy Köller Kornél hadnagy, mázsáló: Sczitovszky János főhadnagy. A falkavadász-társaság által rendezett lóverseny iránt Pestmegye felső részén nagy az érdeklődés, már azért is, mert ezek az első versenyek Váczon s ezek sikerétől teszik függővé, hogy a jövőben rendez pályát készítsenek s több versenynapot tűzenek ki.

† Mezei verseny. A Magyar uszó egyesület atletikai osztálya november 27-én Rákospalotán tul, a főthi országút mellett elterülő mezőségen, mintegy tíz kilométernyi távolságra mezei versenyt rendez. Futhat minden hazai sportegyesület amatőr tagja. Nevezések Füzeses Árpád tükárhoz (Nagymező-utca) 5. intézendők.

KÖZOKTATÁS

Hetvenegyezer tanuló. A fővárosi tanács tanügyi osztálya most számította össze hány tanuló látogatja a főváros iskoláit. Az egész létszám hetvenegyezerháromszáznyolcvanegy. Tavaly csak hatvanegyzernyolczszáznyolcvanhárom volt.

Uj iskola.

Az országos közoktatási tanács legutóbb tartott ülésén formálisan egy új iskolafajta felállításának szükségét mondotta ki. Ez az új iskola képezne alkalmas jelölteket azokra a közgazgatási és közgazdasági pályákra, amelyek főiskolai tanulmányokat nem igényelnek. Eddig a középiskolai érettségi bizonyítvány volt a belépő a füstös hivatali helyiségekbe. Persze, hogy a szemlémi kvalitásoknak épen csak az alja jutott erre a szerényebb sorsra. A középiskolában elhullotta

mentek ezekre a pályákra. Emellett a kisebb tehetségeket az örökös gimnáziumi latin tanulás is nagyon rosszul készítette elő a közigazgatási pályákra.

Megérlelődött tehát az eszme először a hivatalok körében, hogy a kvalifikációs törvény megváltoztatásával valami praktikus iskolát állítsanak az alsóbb hivatali állások ezreinek. Augusztus 26-án volt erre vonatkozólag a belügyminiszteriumban az első ánket. Erre következett Wlassics miniszter leírata a tanácshoz, mely szerint a kvalifikációs törvény revíziójával egybefüggő polgári iskolák reformjával sürgősen foglalkozzék a tanács.

A miniszter direktíváin kívül a tanács előtt feküdt a polgári iskolai egyletek szakvéleménye is, amelynek alapján legutóbbi ülésében meghozta elvi határozatait.

Legnevezetesebb e javaslatból, hogy az új iskolát: felső polgári iskolának nevezik és felállításukat olyan községekben engedik meg, melyeknek alsó polgári iskolájuk már van. Hogy ez az iskola alkalmas leveztető csatornája lehessen a középiskolába nem való elemeknek, ezért a középiskola minden osztályából leletővé teszik az ide való átlépést. Az önkéntesség jogot természetesen ezek is megkapják; ezért valószínű, hogy az új iskolák virágzása fölös számú kereskedelmi iskoláinkat fogja redukálni.

Csak ahányi érthetetlen a tanácsai javaslatból, hogy ezt a szakiskolát miért nevezik „népoktatási intézetnek“?

Egyébként a tanács elvi megállapodásai tíz pontban itt következnek:

I. A polgári iskola az elemi népiskola négy osztálya fölül épült népoktatási intézet.

II. A polgári iskolának négy osztálya van s felállítására vonatkozólag fentartandó a községeknek eddigi törvényszabta kötelezettségek.

III. A négyosztályu polgári iskola tanterve aképen állapítandó meg, hogy a népiskolai oktatást tovább fejlesztve és betetőzve, önmagában is egészet alkosson.

IV. A négyosztályu polgári iskola fölül a szükséghez és a nagyobb községek anyagi erejéhez képest háromévfolyamu felső polgári iskola állítatik.

V. A felső polgári iskola a négyosztályu polgári iskolában adott általános műveltséget gyakorlati céljához képest szakyszerű irányban tovább fejlesztő népoktatási intézet.

VI. A háromévfolyamu felső polgári iskola tanterve aképen állapítandó meg, hogy záró (érettségi) vizsgálata egyfelől főiskolai képzettséget nem kívánó közigazgatási és közgazdasági pályákra, másfelől az egyéves önkéntességre képesítsen.

VII. A négyosztályu polgári iskola magában is felállítható. Felső polgári iskola felállításában csak ott engedhető meg, ahol a községek polgári iskola állítási kötelezettségeknek megfeleltek. A két intézet közös igazgatás alatt is állhat.

VIII. A négyosztályu polgári és a háromévfolyamu felső polgári iskola tanulmányi tekintetben külön felügyelet alá helyeztetik.

IX. A polgári és felső polgári iskolai tanárok képesítésében és javadalmazásában fokozati különbség teendő. A tanárok képzéséről e célra szervezett intézet, képesítésokról külön állami vizsgáló-bizottság gondoskodik.

X. A négyosztályu polgári iskola elbocsátó bizonyítványa jogosít: a) a középfokú szakiskolákba való belépésre; b) az 1883. I. törvény-cikkben felsorolt állások elfoglalására.

A három évfolyamu felső polgári iskola jogosít: a) mindama közszolgálati pályákra, melyek elfoglalását az 1883. I. törvény-cikk a felső kereskedelmi iskolák vég- (érettségi) bizonyítványához köti; — b) az egyéves önkéntesség kedvezményének elnyerésére.

A polgári iskola bármelyik osztályából a középiskolák megfelelő osztályába való átlépés és viszont, a különbözeti vizsgálat letételével megengedtetik.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. Az igazságügy-miniszter Kártesonvi István szabadkai járásbírói joggyakornokot a titeli járásbíróhoz aljegyzővé, Nemes Iván pozsonyi törvényszéki díjnokot és dr. Paschnár Gyula ideiglenesen nyugalmazott országgyűlési gyorsíróját a pozsonyi törvényszékhez irnokokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Sienhura Vendel okleveles polgári iskolai rajztanítót a penesovai állami polgári fiúiskolához a X. fizetési osztály III. fokozatába rendes tanítónak, a budapesti ítélőtábla elnöke Erekly István ügyvédjelöltet a budapesti ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, Ulrich Ede végzett joghallgatót a budapesti ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, a pozsonyi ítélőtábla elnöke ifj. Kovács Béla pozsonyi törvényszéki díjtanulmányos joggyakornokot ezen ítélőtábla területére díjas joggyakornokká, Kaltenbach Rezső végzett joghallgatót ezen ítélőtábla területére díjas joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 268. szám.) Hunyad-Boiczán (Déva) pénzügyi biztosi állásra, az iglói (Lőcsé) járásbírósnál járásbírói állásra, a gyulai járásbírósnál aljegyzői állásra, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra, a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság számvevőségénél számgyakornoki állásra, az aradi törvényszékénél aljegyzői állásra, a zalathnai kincstári fémkohóműnél gépkészeli állásra, a károlyvárosi adóhivatalnál adótisztviseli állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy tüzbiztosítást kivéve, soha váltót alá nem írtam. De mivel becsületos szülők elzúllott fia, ki jelenleg a kolozsvári egyetemen joghallgató, nevére váltót hamisított és üzletekben bevásárolt: a család iránti tekintetből, eddig kifizettem a követeléseket, de azonban többé fizetni nem fogok, tehát mindenkit figyelmeztetek, hogy nevére ne hitelezzenek, mivel mindent készpénzzel fizetek.

Budapest, 1898. november 18.

Özv. Veress Ákosné
Szűts Ida.

Különbejárata, nagy elegánsan butorozott uri szoba a Kör-úton

azonnal kiadó. Bővebbet Schwarz József hirdetési irodájában, Marokkói-utca 4.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 18.

	nov. 18. cents	nov. 17. cents
Buza decemberre	73 ¹ / ₂	74
„ áprilisra	74 ¹ / ₂	74 ¹ / ₂
„ májusra	71 ¹ / ₂	77
Tengeri decemberre	38 ¹ / ₂	38

Chicago, november 18.

	nov. 18. cents	nov. 17. cents
Buza decemberre	66 ¹ / ₂	66 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	32 ¹ / ₂	32 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

Hesseni légy az Alföldön. Gyomáról írja tudósítónk: Ezen a vidéken már három év óta nagyobb mértékben mutatkozik a hesseni légy. Az ideai tulságos hosszú ideig tartott enyhe időjárás különösen kedvezett a petelerakásnak, azonban jövőre mégis aligha fog csapásként e kártékony rovar jelentkezni, mert a gazdák csalogató vetésekkel kiirtották a legyeket. — Nagyobb közgazdasági kalamitásként jelentkezik a kukoricza-moly, mely ellen szintén egyértelmű, esetleg hatósági beavatkozás szükséges. Jablonovszky Károly, az országos rovarügyi állomás vezetője bejelentette a békésmegyei gazdasági egyletnek, hogy legközelebb Csabára érkezik, hogy a gazdáknak a kukoriczamoly-irtásra utbaigazító tanácsokkal szolgáljon.

Ipar- és kereskedelem.

Magyar terménykereskedők és gyárosok védegylete. E czim alatt új egyesület van alakulóban. Az egyesület célja a tagok érdekeit együttes

eljárással megvédeni fizetéseketleneségek, csődök és család ügyeinek esetén. Az egyesület ezenfelül figyelemmel fogja kísérni a budapesti áruüzsdén mind sűrűbben előforduló csendes fizetés megszüntetéseket, hogy azok felderítésével tagjait esetleges károsodásoktól megóvja és illetéktelen elemeknek a tőzsdétől való távollartását előmozdítsa. Az egyesület a legközelebbi napokban tartja alakuló közgyűlését az országos kereskedelmi és iparszarnok helyiségeiben. A mozgalom élén állanak a legtekintélyesebb cégek képviselői, köztük Adler Armin, Adler Géza, Adler Sándor, Altschul Arthur, Auer Róbert, Bacher Emil, Beer J. Izso, Bischitz Arthur, Deutsch Vilmos, Fleischl Sándor, Freund Fülöp, Frey Kálmán, Friedmann Károly, Goldmann Mihály, Grosz Andor, Klein Gyula, Politzer Sándor, Pollák Armin, Sándor Pál, Schwarz Armin, Simon Jakab, Steiner József, Strasser Alfréd és Wahl Béla.

Fizetés megszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetés megszüntetéseket jelenti: Grunbaum és Schwarz Debreczen, Herczog Adolf szabó, Budapest, Bruckner Sándor Fehértemplom.

Kőbányal sertesplac. nov. 18. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50-51 krig. Közép (páronként 251 320 krigig terjedő súlyban) 50-51 kr. Könnyű (páronként 250 krigig terjedő súlyban) 51-52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 49-49-5 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48-48-5 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47-47-5 krajczárig. Sorlétszám: 1898. nov. 16. napján volt készlet 38216 darab, nov. 17-én felhajtott 432 db, november 17-én elszállított 597 darab, november 18-ára maradt készletben 38051 darab. A bizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, nov. 18. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. nov. 17-én érkezett 1172 drb. Készlet 288 darab, összes felhajtás 1460 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 1016 drb, elszállítatlan maradt 444 drb. Napi árak: 120—180 kilós 45—47 kr, 220—280 kilós 46—48-5 krajczár, 320—380 kilós 47—49 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Oszták-magyar bank. A hitel igénybevétele az oszták-magyar banknál november hónap második hetében szűkebb körben mozgott. A váltótárca 11.99 millióval, a lombard 1.99 millióval apadt és ennek megfelelően a bankjegyforgalom is 12.63 millióval csökkent. Az adóköteles bankjegyek forgalma ezen mozgalomhoz képest 13.56 millióval apadt és most már csak 13.56 millió forintot teszen.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számokat húzták ki: 60000 koronát nyert: 78863. 20000 koronát nyert: 72424. 10000 koronát nyert: 6866. 5000 koronát nyert: 26823. 2000 koronát nyertek: 67215 96388. 1000 koronát nyert 35193. 500 koronát nyertek: 43463 15928 95576 73018 10865. 300 koronát nyertek: 2859 8864 17543 37751 48733 43695 41782 45876 54413 53272 64757 70375 87336 83494 96109 93292 94514. 100 koronát nyertek: 1628 4992 1440 9075 13541 19012 18418 21629 28338 35234 39339 35344 38637 39539 31457 46687 53295 64327 65821 76768 75049 85973 83447 91952 94832.

Kolozsvári protestáns szeretetházi sorsjegyek. Az erdélyi evangélikus-református egyházkerület által a kolozsvári protestáns szeretetház javára rendezett jótékonyezélu sorsjátéknak Budapesten november hó 15-én megtartott II. húzásán kihuzott számok: 25000 koronát nyert 103143 sz. 6000 koronát nyert 418632 sz. 1000 koronát nyertek a következő számok: 394980 423120. 800 koronát nyertek a következő számok: 81313 253665 478317, 400 koronát nyertek a következő számok: 244087 276562 294255 347752 351942 384711 420871 469670, 200 koronát nyertek a következő számok: 71029 72110 124987 138178 165177 170454 172439 213145 227712 234846 292249 355793 469288. 150 koronát nyertek a következő számok: 22469 29128 53946 54520 114675 238732 246208 249922 296782 306055 310923 318777 319977 338368 407686 416393 484874. 120 koronát nyertek a következő számok: 2357 11601 12774 57147 86547 119023 146292 167223 241622 288627 311182 328705 351233 356974 379262 418953 435013 436894 468362 471073

80 koronát nyertek a következő számok: 14842 19872 28320 42950 101008 101288 112949 119954 139630 147145 179048 224282 231751 250947 251186 255098 258677 259034 261962 265297 284792 333356 392184 396109 396305 398680 444697 481324 487879 490107. 60 koronát nyertek a következő számok: 10099 34511 45770 64001 68925 70596 85739 98239 99446 110547 110874 115563 156221 159668 159687 167790 170161 185470 187529 203011 205772 217185 222994 223490 234498 250400 286580 286783 299218 312564 348668 385901 387188 394055 406450 431533 456285 470053 470637 479308.

50 koronát nyertek a következő számok: 33077 36061 44013 45871 85691 87963 96232 99552 112548 127003 129636 162111 172002 173630 183741 187640 197093 225809 223445 239702 242274 258097 275161 278817 287918 292107 301897 305904 306428 314732 319210 338403 339019 348480 349796 356252 396504 398421 420407 435305 437310 439145 441415 454018 457023 463665 470701 483822 484713 491900.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, november 18.

A mai üzleti nap eseményeiről hamarosan le számolhatunk. Már az is eseményszámba ment, ha a gabona ára 1—2 krajczárral emelkedett vagy hanyatlott. Az üzleti stagnáció általános. Ki a megmondhatója annak, hogy mi következik e szélcsendre? Vihar! De vajjon kiket fog elsöpörni?

A zárlati árak ugyanazok, mint tegnap este: Buza 9.73, rozs 8.35, tengeri 4.67, zab 5.99 krajczár.

A készáru-üzletben szintén csekély forgalom volt. Elkelt vagy 10.000 métermázsa buza, néhány vaggon a többi cikkből, mind változatlan áron.

A külföldi piacok lanyhák, Amerikában háromnyolcad centtel, Liverpoolban ötnyolcad pennyvel hanyatlottak az árak.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10.85 frton, 100 mm. 80-5 k. 10.75 frton vegyes, 450 mm. 79 k. 10.75 frton vegyes, 200 mm. 79-3 k. 10.70 frton vegyes, 100 mm. 79-2 k. 10.70 frton vegyes, 100 mm. 79 k. 10.75 frton, 100 mm. 79 k. 10.75 frton, 100 mm. 78-3 k. 10.45 frton vegyes, 100 mm. 78 k. 10.60 frton, 200 mm. 78 k. 10.60 frton, 100 mm. 77-5 k. 10.60 frton, 100 mm. 77 k. 10 frton üszkös.

Pestvidéki: 100 mm. 80-5 k. 10.70 frton vegyes, 100 mm. 80 k. 10.75 frton, 150 mm. 79-5 k. 10.60 frton sárga, 200 mm. 79 k. 10.70 frton, sárga, 200 mm. 78 k. 10.70 frton sárga, 200 mm. 78 k. 10.50 frton sárga, 100 mm. 76-8 k. 10.45 frton sárga.

Fehérmegyei: 400 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 77 k. 10.60 frton.

Makói: 3000 mm. 77 k. 10.60 frton.

Felsőtisza-vidéki: 2400 mm. 78 k. 10.70 forinton.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78-5 k. 10.40 forinton.

Dunavidéki: 100 mm. 76 k. 10.25 frton sárga, 650 mm. 74-5 k. 10 frton sárga. Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 100 mm. pestvidéki Budapest 8.15 forinton, 200 mm. Budapest 8.20 forinton készpénzben.

Zab. (uj) 100 mm. Budapest 6 frton, 100 mm. 5.95 forinton, 100 mm. 5.90 forinton, 150 mm. 5.87-5 forinton készpénzben.

Tengeri. (uj) 100 mm. Versecz 3.45 forinton, 100 mm. oláh 5.40 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 100 mm. takarmány Budapest 6.45 frton készpénzben.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 84300 mm. Rozs 4600 mm. Árpa 46700 mm. Zab 27400 mm. Tengeri 11400 mm. Liszt 9800 mm.

Raktárház: Buza 37028 mm. Rozs 4106 mm. Zab 224 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1215 mm.

Silos: Buza 18000.

Gabonaforgalom:

1898. november 17.

	érkezett	elszállított	m é t e r m á z s a
buzából . . .	87677	7440	
rozsból . . .	1812	—	
árpából . . .	2987	201	
zabból . . .	7323	—	
tengeriből . .	32449	4850	

Hivatalos készárnyegyzések.

Table with columns for 'Arany', '100 kgr. készpénz-ára', and '100 kgr. készpénz-ára'. Rows include 'Baza', 'pestvidéki', 'fehérm.', 'szerb', 'rozs', 'árpa', 'zab', 'liszt', 'pepce'.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns for 'Arany', 'Határidő', 'Déli tőzsde zárata', and 'Leszámlált árfolyamok'. Rows include 'buza', 'rozs', 'tengeri', 'zab', 'pepce'.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt Baza márczius 9.72-60-71-69 9.71 forinton. Rozs márczius 8.32-8.35 frton. Tengeri május 4.67-4.66 frton. Délután. Baza márczius 9.70-9.73 forinton. Rozs márczius 8.30-8.35 forinton. Tengeri május 4.66-4.67 forinton. Zab márczius 5.97-5.99 forinton. Repce 12.45-12.55 forinton.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, november 18.

A mai tőzsdén eleintén gyenge irányzat uralkodott, de utóbb, amidőn Berlinből a pénzviszonyok javulását és azt jelentették, hogy a birodalmi bank a kamatlábat nem emeli föl, a hangulat itt is javult.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 331.25-330.25, Jelzálogbank 241.25, Leszámlító bank 255, Osztr. hitelrészvény 352.10-351.70, Osztrák-magyar államvasut 352.25-351.50, Közuti vasut 365-367.75, Rimamurányi 264.10-263.50 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárék 98, Salgótarjáni 600-601, Közuti vasut 366.25-367, Villamos vasut 224.50-225, Magyar hitelrészvény 330.75-331.50, Magyar hitelrészvény 330.75-331.50, Magyar jelzálogbank 241.25-242, Magyar leszámlító bank 255-255.75, Rimamurányi 264.25-264.50, Osztrák hitelrészvény 352.10-352.50, Osztrák-magyar államvasut 352-352.75, Brassói cellulose 127, Polgári serfőző 90, Czukoripar 117.50.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50-2. forint, 8 napra - forint, november utóljára 5-6 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for 'Arany', '100 kgr. készpénz-ára', and '100 kgr. készpénz-ára'. Rows include 'Magyar aranyjárdék', 'Magyar koronajárdék', 'Magyar hitelrészvény', 'Magyar ipar és keresk. bank', 'Magyar jelzálogbank', 'Magyar leszámlító bank', 'Rimamurányi vasut', 'Osztrák hitelrészvény', 'Déli vasut', 'Osztr.-magyar államvasut', 'Közuti vaspálya', 'Villamos vasut'.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns for 'Arany', '100 kgr. készpénz-ára', and '100 kgr. készpénz-ára'. Rows include 'Osztrák hitelrészvény', 'Magyar hitelrészvény', 'Osztr.-magyar államvasut', 'Leszámlító bank', 'Rimamurányi vasut', 'Közuti vaspálya', 'Villamos vasut'.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, november 18. Termények kisebb tételekben, változatlan áron kerültek forgalomba.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for 'Faj', 'Ar 100 kgr. grammonként', 'Pénz', and 'Ar'. Rows include 'Buza', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Liszt', 'Peper', 'Szőlő', 'Gyümölcs', 'Héj', 'Május', 'Közuti', 'Rimamurányi', 'Villamos'.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 18. A vásári forgalom; Huszár forgalom élénk, árak változatlanok. Baroinfalán élénk, árak csökkentek. Halban élénk, árak változatlanok. Tej és tejtermékek szilárd, árak változatlanok. Tojásnál élénk, árak szilárdak. Zöldszőlő élénk. Gyümölcsnél élénk, árak változatlanok. Fűszereknél csendes. Időjárás borult, hűvös. A központi vásárcsarnokban nagyban előfordult élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 50-54 ft. II. 48-50 ft. Birkabús hátulja I. 34-40 ft. II. 34-38 ft. Borjú us hátulja I. 65-70 ft. II. 60-65 ft. Sertéslus isőrendű 52 ft. vidéki 36-46 ft. (Mindenkint 100 kilonként.) Kolbász füstölt 50-60 kr. (kilonként). Sertésszár hordóval 80-85 ft. (100 kilonként). - Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 90-1.20 ft. Csirke 1 pár 0.55-1. fr. Lud hizott kilonként 60-65 kr. - Különlék. Tojás I. Járda (1440 drb) 40-42 ft. Sárgepára 100 kőtes 1.00-1.50 ft. Petrezselyem 100 kőtes 0. - 0. frt. Lencse m. 100 kilo 1. fr. Bab nagy 100 kil. 7-8 ft. Paprika I. 100 kilo 30-60 ft. II. 20-3 ft. Vaj I. rendű kilonként 0.8-0.85 ft. Tea-vaj kilonként 0.35-1.10 ft. Burgonya, rozs, 100 kilo 1.00-1.20 ft. Halak. Harsca (élő) 0.80-1.00 ft 1 kilo. Csuka (élő) 0.80-1.00 ft 1 kilo. Ponty dunai 0.50-0.60 ft.

Szész.

Budapest, november 18. Finomított szész nagyban 54-54.25. Finomított szész kicsinyben 54.50-54.75. Élesztő szész nagyban 55.50-54.75. Élesztőszész kicsinyben 55-55.50. Nyersszész adóva nagyban 53-53.25. Nyersszész adóva kicsinyben 53.50-53.75. Nyersszész adózatlan (exkut.) 14-14.50. Denaturált szész nagyban 21-21.50. Denaturált szész kicsinyben 21.75-22. Az Árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendő.

Bécs, november 18. Kontingens nyersszész azonnali szállításra 17.70 forintig kelt el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 17.60-17.80 forint.

Prága, november 18. Adózott tripló-szész 53 1/2-53.25 forint, adózatlan szész 17-17.25 forinton azonnali szállításra kelt el.

Trieszt november 18. Kiviteli szész tartályokban szállítva román és magyar áru 12 ft, cseh áru 11-11.25 forint 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, november 18. A mai tőzsde üzletlén volt. Kötetett: buza tavaszra 9.58 forinton; zab tavaszra 6.22-6.23 forinton, tengeri május-juniusra 4.97-4.99 forinton, rozs tavaszra 8.40 forinton.

Hivatalosan jegyztetett:

Buza tavaszra 9.58-9.60, rozs tavaszra 8.43-8.44, tengeri május-juniusra 4.97-4.99, zab tavaszra 6.22-6.24 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, november 18. Az előtőzsdén az az aggodalom, hogy a prolongáció nehézségekkel fog jární, nyomást gyakorolt és realizációk hatása alált az árfolyamok csökkentek. A déli tőzsdén berlini magasabb jegyzések stimuláltak. Zárlat szilárd.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.62-352., Anglo-bank 153., Union-bank 290., Osztrák-magyar államv. 351.25-352., Déli vasut 69.25-69.50, Tramway 544-546., Török dohány 120-120.25, Alpisi bányá 176.25-177, Prágai vaspár 867-865, Fegyvergyár 189.50, Májusi járadék -, Osztrák koronajáradék 101.15, Török sorsjegy 57.75-57.80, Német márka 58.97 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.25, Anglo-bank 153., Bankverein 260.75, Union-bank 290., Länderbank 220.75, Osztrák-magyar államvasut 352.75, Déli vasut 69.25, Elbevolgyi vasut 257.50, Észak-nyugoti vasut 243.50, Török dohányrészvény 120., Alpisi bányá 177.60, Májusi járadék 100.80, Török sorsjegy 58.10, Német márka 58.97, Fegyvergyár 190 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4-2% os papírjárdék 100.85, 4-2% os ezüstjárdék 100.75, 4% os osztrák aranyjárdék 119.60, Osztr. koronajárdék 101.15, 1860. sorsjegy 139.75, 1864. sorsjegy 196.75, Osztrák hitelsorsjegy 202.50, Osztrák hitelintézeti részvény 352.50, Angol-osztrák bank 153., Union-bankrészvény 290., Bécsi Bankverein 260.50, Osztrák Länderbank 220., Osztrák-magyar bank 905., Osztrák-magyar államvasut 352.75, Déli vasut részvény 69.25, Elbevolgyi vasut 257., Dunagőzbajózási részvény 4+2., Alpisi bányarészvény 178.80, Dohányrészvény 121.25, 20 frankos 9.55, Császári kir. vert arany 5.72, Londoni váltóár 120.55, Német bankváltó 58.92, Tramway 555. Az irányzat szilárdult.

Bécs, november 18. A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 352.50, Anglo-bank 153.25, Bankver. 260., Union-bank 290., Länderbank 221., Osztr.-magyar államvasut 352.75, Déli vasut 69.50, Elbevolgyi vasut 257.25, Északnyugoti vasut 243.50, Török dohányrészvény 121.75, Alpisi bányá 178.40, Májusi járadék 185., Török sorsjegy 58.10, Német márka 58.96 forint.

Frankfurt, november 18. (Zárlat.) 4-2% os ezüst járdék 85.05, 4% os osztrák aranyjárdék 101.35, 4% magyar aranyjárdék 101.40, magyar koronajárdék 97.80, osztrák hitelintézeti részvény 297.62, osztrák-magyar bank 768., osztrák-magyar államvasut 297.25, déli vasut 61.87, bécsi váltóár 169.37, londoni váltóár 204.37, Párisi váltóár 80.65, bécsi Bankverein 220.50, Union-bank részvény -, villamos részvény 132.40, 3% magyar arany-kölcsön 87.30, Alpisi bányarészvény 149.50, 4-2% papírjárdék 85.30. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távtrati jelentése 1898. november 18-án reggel 7 órakor

Table with columns for 'Állomások', 'Legnyomás mm. 700 +', 'A hőmérséklet Celsiusban', 'Szélirány', 'Állomások', 'Legnyomás mm. 700 +', 'A hőmérséklet Celsiusban', 'Szélirány'. Rows include 'Árvavárja', 'Selmeczbánya', 'N-Szombat', 'Magyar-Órár', 'O-Gyalla', 'Gödöllő', 'Sopron', 'Hörény', 'Keszthely', 'Zigraó', 'Fiume', 'Crikvenca', 'Páncsova', 'Temesvár', 'Árad', 'Szeged', 'Szolnok', 'Eger', 'Debreczen', 'Késmárk', 'Ungvár', 'Szatmár', 'Nagy-Várnd', 'Köszegvár', 'Nagy-Szombat', 'Bécs', 'Esztergom', 'Klaunfurt'.

A depresszió Oroszország északi szélén ismét nagyobb mélységben mutatkozik, szintugy a Szcicilia környékén elterülő depresszió mig a maximum Galliciában s Dél-Oroszországban erősödött. Az európai időjárás tulajdonában száraz. Esőt jelentenek Dél-Franciaországból, Sziciliából, az angol-norvég partvidékekről és a fekete-tenger környékéről, de a tájakról is többnyire kis mennyiségben. Hazánk időjárásában nincs lényeges változás változás. Számbavehető csapadék nem volt. A hőmérséklet csak Erdélyben ment a fagypontra alá. Száraz idő várható, gyenge éjjeli fagygal.

VIZALLÁS.

— November 18-án. —

Table with columns for 'Folyó', 'Vízmerés', 'Vízállás', 'Árnyék', 'Folyó', 'Vízmerés', 'Vízállás', 'Árnyék'. It lists various locations and their corresponding water levels and measurements.

Jelek magyarázata: * = Jegesvíz; + = Olajolt; - =) atal; x = Áradt; > = apadt; ? = köztöltés. Megjegyzések: Egyes helyeken jelentéktelen csapadék volt; maximum Körömszécs 2 mm. A Duna, Tisza, Dráva és Száva apadt jellegűek.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

(Expressvonalat Szt-Pétervár-Bécs-Nizza Cannes között.)

Az idei télen és pedig f. évi november hó 15-től kezdve a nizzai expressvonalat már nem úgy, mint tavaly Bécs nyugati pályaudvarból Amstetten-en át, hanem naponta Bécs déli vaspályaudvarból Leob-Pontebban át közlekedik Olaszország és Dél-Franciaország felé.

Ezen útjával (amint az ide mellékelt menetrendből kivethető) a kiindulási végállomásokon nagyon kedvező indulási, illetve érkezési idők, valamint a menet-tartam tetemes megrövidítése van egybekapcsolva. Ezenfelül eme vonat hetenként egyszer és pedig minden csütörtökön összeköttetésre talál Bécs összekötő vasúti — Északi vasut — Granican át Varsóba, illetőleg Szt-Pétervárra a hóvá vasárnap érkezik. Szent-Pétervárról ezen vonat minden vasárnap indul vissza és Bécszet ismét minden kedden érinti.

Ezen a nemzetközi hálókocsi-társaság által parancs berendezett, hálohelyekkel, étkező kocsival stb. vel ellátott vonat a legényelmesebb és leggyorsabb összeköttetést állítja elő Oroszország, Nyugat-Európaország (Oderbergen át) és Ausztria közt egyfelől, valamint Olaszország és a Francia Riviera közt másfelől és nappal a Semmering-nek Stájerországnak és Karinthiának a természet szépségeivel megáldott tájait szeli át.

Továbbá lehetővé teszi ezen vonal, hogy Oroszország, Németország és északi Ausztriából érkező utasok az ostende-bécs-triesi expressvonattal még aznap költözhatják utjukat Abbazia és Fiume, illetve Triest-és a közvetlenül csatlakozó Lloyd-gyorskajóval Egyiptom felé. Fordított irányban is hasonló módon történik intézkedés a közvetlen csatlakozási forgalom érdekében.

Ezen vonat használatára a déli vasúti átmenetet illetőleg feljogosítanak az összes díjszabás szerűleg a gyorsvonatu I. osztálya érvényes menetigazolványok és p. okellenül az egyszerű menetjegyek, menettérítijegyek, nemzetközi körutazási jegyek, összeállítható menetjegy-füzetek, távforgalmi-időleges jegyek stb., minden egyes menetigazolványhoz azonban a „nemzetközi hálókocsi társulat” egy pótlójegyét várandó.

A Bécs déli vaspályaudvar vagy nyugati pályaudvarról Olaszországba, vagy Franciaországba szóló lömbjegyek tulajdonosai a Bécs-déli-vasut-le b-m vonalrészert azonfelül még 1 frankot kötelesek fizetni.

A hálókocsi-társaság pótlójegyeinek díjszabása külön fog kihirdettetni.

A helyek előjegyzésére nézve közelebbi értesítések kaphatók a „Nemzetközi vasut-hálókocsi-társaság” ügynökségeinél Szt.-Pétervárott, Varsóban, Bécsben, (L. Karntnerring 15.) Velencében, Genuában, Venfiumig-lában, Monte-Carlóban, Nizzában és Cannesban, valamint a vonat megállóhelyein.

Tekintettel az utasok korlátolt felvételére ezen vonatra, ajánlatos a kívánt helyeket a hálókocsi-társulat fent jelzett ügynökségei útján előre megrendelni.

Kivonat a szt.-pétervár-bécs-nizzai (cannes-i) expressvonalat menetrendjéből:

Table showing train routes and schedules between Szt.-Pétervár, Bécs, Nizza, and Cannes. It includes departure and arrival times for various days of the week.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

Írta: PIERRE DAX.

Harmadnapra, mikor Garricourték és Lamoureyre elbucszáltak egymástól, minden a legjobb rendben volt. Garricourt nyolcz nap mulva írt. A távolság Angers és az „Acaciás”-villa között igen nagy volt, azonkívül a levelezés nem tartalmazott semmiféle oly kellemetlenséget, mely akkor szokott beállani, ha kölcsönös érdekek kerülnek szóba, sőt inkább valóságos műveszi epistolák voltak azok, mik úgy az egyik, mint a másik fél részéről váltattak.

Néhány levél és egy találkozás után, mely Lamoureyre és Garricourt között Mansban történt meg, végre kedvező választ kapott a kérő és Lamoureyre egy pompás gyémántokkal díszített gyűrűt vitt magával a Mésanges-villába, eljegyzési ajándékuil.

Lucienne lelkesedés nélkül fogadta el az ajándékot.

Lemoureyre nagy fontoskodásában, mely minden cselekedetét jellemezte, nem vesztegelt. Maga járt el a legelső kárpitásoknál és rendelkezett. Azt akarta, hogy a felesége el legyen ragadtatva a fényűzéstől, melyet nem szokott meg.

A felesége? Igen az... de előbb ki fogja nevelni a maga számára. Arcza, hangja, modora rendkívül kedves, de Lucienneben nem volt meg az a „chic,” amit követelt tőle... Ez az ő munkája lesz!... Nevelnie kell Luciennt és e feladathoz türelemmel és nyugalommal akart hozzálatni, hisz az nem lehet nehezebb, mint egy madarat idomítani... Lemoureyre vagy háromszor-négyszer jelent meg a Mésanges-villában, mire az esküvő napját megállapították. Így érkezett el az utolsó pár óra, mely Luciennt a nagy pillanattól elválasztotta, mikor el kell fogadnia örökre egy férfi nevét, kit nem szeret, kit talán sohasem is fog szeretni és akinek pusztá jelenléte félelemmel öltötte el.

Reszketett, mikor az esküvő előestéjén Jeanne-át visszatért a szalonba, hol a társaság csoportokba oszolya csevegett.

— Táncozjunk! kiáltott fel a vendégek egyike.

— Igen, tánczoljunk! felelt Lucienne, kapva az alkalmon, hogy a figyelmet magáról elvonja.

A zenészek csakhamar előkerültek, a párok tánczhoz álltak, melyet Lamoureyre Luciennevel nyitott meg. Jeanne azzal a fiatal-emberrel tánczolt, aki holnap a vőfélye lesz.

— Uram — kérdezte Jeanne tánczközben — ön meghitt barátja Lamoureyre urnak?

A fiatal ember eleinte habozott, aztán halkán mondta:

— Van szerencsém, kisasszony, Lamoureyre ur barátai közé tartozni...

— Bocsássá meg, ha nem elégszem meg e felettel. En azt kérdeztem, hogy meghitt barátja-e ön Lamoureyre urnak? Válaszoljon kérem őszintén, mert nincs vesztetni való időnk.

— De miért kéri ezt?

— Hogy megtudjam, vajjon gyakran van-e ön együtt Párisban, Lamoureyre urral.

— Most kétségtelenül kevesebbet, mint a multban.

Jeanne gondolkodott.

— Sajnálom, szót majdnem szomoruan, igen sajnálom.

Kis szünet állt be.

— Ugy-e Lamoureyre ur igen jó ember? kérdezte újra.

— Azt hiszem.

— És igen finom ember?

Hogy meglepetését elpalástolja, a fiatal ember mosolygott.

— Micsoda ostoba kérdésekkel alkalmatlanodom is önnek! Mintha ön képes volna barátját elárulni!... Bocsásson meg. Anynyira vágyodom Luciennt boldognak látni, hogy ostobaságokat beszéljek... De számtottam egy kevéssé önre, hogy felvilágosít...

igen... nemsokára talán én is férjhez megyek... aztán ön mindenről irhatna nekem, mert ha elválnék Lucienntől, sok dolgot szeretnék róla megtudni... öntől!

A fiatal ember nem válaszolt mindjárt, de benső nyugtalanság fogta el.

— Az ön aggodalmi tulzottak, kisasszony — szólt végre. Barátnője mindenképen boldog lesz. Lucienne kedves, bájos teremtés, Lamoureyre imádni fogja. Már is imádja...

— Gondolja?

— Igen, már csak a nagy változtatásokból is következtetve, miket Lamoureyre a lakásán ejtett.

Jeanne figyelmesen hallgatta a fiatal-ember minden szavát.

— Igazán azt hiszi, hogy Lamoureyre szereti Luciennt?

— Minden okom van ezt hinni: a szerelem szerelmet kelt.

Ismét csend volt, melyben Jeanne önfeladten, mintegy ábrándba merülten süttogta:

— Annál jobb... ezt nem tudtam!

A táncz két óra hosszat tartott s ezután eltávoztak a vendégek.

Lamoureyre magához vonta Luciennt s aztán kissé tovább tartva őt karjai között, mint eddig, megcsókolta s így szólt:

— Holnap, Lucienne, holnap ön az enyém lesz!

Reszketve és megindultan vetett egy pillantást Lucienne a szalonba, melyben egyedül voltak. Mosolygott és szemében köny csillogott. A vőlegény újra megölelte s aztán elbucszott.

Szobájába érve, Lucienne egy székbe hullott. Torka kiszáradt a láztól, szemei égtek az izgalmtól, egész lényét kimondhatatlan gyengeség fogta el.

— Félek! — szólt magában. Oh, mennyire független a szív az akarattól! Talán szeretni fogom... halálból. Pedig annyira szükségem van szerelemre. Mindig az volt a vágyam, hogy egész élete, mindene legyen annak, akit férjemnek fogok nevezni... azt akartam, hogy nagyobb legyen hozzá, a hittem, mint a szüleimhez... hogy velé együtt távozhasson innen nagyobb öröm legyen, mint lehet a fájdalom, mely elfog, ha arra gondolok, hogy e kedves otthon örökre elhagyom... De holnapról fogva új életet kell kezdenem és az apróimel, hogy elhagyom a szülei házat, el kell palástolnom anyám előtt a valóságot...

A valóság pedig az, hogy félig elváltan kell élnem a férjemtől. Mert fél válás az, amikor ketten úgy élnek együtt, hogy a lelkek nem egymásé... Ennél is több ez: lassu halál, örökös haldoklása egy léleknek, mely nem tud kimulni... A házasság? ... tudom is én mi az? ... Egy vezető, egy támasz kellene nekem, mint egy kicsi gyermeknek... Oh! bár volna gyengéd az a kéz, mely keresztül vezet engem az életen... Ugy félek attól az órától, mikor magunkra maradvá be kell vallanom neki, hogy az övé vagyok egészen és egyedül az övé... Nem, nem mondom ezt, mert ez gyávaság volna, mert ez hazugság volna!... Pedig a legédesebb néven, mit a szív diktál, a legédesebb néven kell őt neveznem... és tegezmem kell őt... oh ez sok!... Ha eltalálna, hogy lelkeim tele van utalattal, mely boszura gerjeszti minden indulatómat... ha gondolna arra, hogy a legcsekélyebb gyengébelenség megöl... a legkisebb aljasság fellázít és jéggé fagyaszt, mely sohá meg nem olvad... Vajjon tud-e gyengéd lenni ez az ember? Holnap a férjem lesz!... Tudom is én?... Nem volt közöttünk semmi ellentét... nagyon ügyel magára és szeretetreméltó, nagyon is szeretetreméltó... Pedig alig ismer... oh, ne! mienjétek férjhez szerelem nélkül!... Ami nekem bűnhődés, az váltson meg másokat egy örökös haláltusától!

Zokogott és ujjai között idegesen forgatta könyektől ázott zsebkendőjét.

(Polytáza következik.)

Felolós szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzse hivatalos árjegyzései 1898. november 18-án.

Table with multiple columns listing various goods and their prices. Categories include Állampapírok (Government Bonds), Záloglevelek (Mortgage Bonds), Elsőbbségek (Priority Bonds), Részvények (Shares), Bankok (Banks), Takarékpénztárak (Savings Banks), and various types of bonds and securities.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. szombat, november 19-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 197. Havi bérlet 17. Folt, a mely tisztit. Dráma 4 felvonásban. — Irtá: Echégaray J. Spanyol eredetű fordította: Pathy Károly.

NÉPSZÍNHÁZ

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban. 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Helmi Jenő. Zenejét szerzezte Vtator Roger.

Személyek: Matilde, Enciqueta, Donna Concepcion, Dolores, Fernando, Don Justo, Don Lorenzo, P. Márkus, Maróthy M., Helvey L., Meszlényi, Mihályfi, Bercesnyfi, Császár.

Személyek: HL Ernő, Chatellerauit, Beaugency kerengő, Pontbichet, Trenitz gróf, Celestin, karmester, Öreg herő, Jolivet, Pontbicaud, A polgármester, Chatellerauit Edith, Kéry Klára, Thea, táncosnő, M. Csakai, Sarach Poulson, Vidamé, Pamela, Carmen.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 124. Havi bérlet 11. Boldogult Erzsébet királyné őfelsége emlékeztetőre:

Szent Erzsébet legendája.

Oratorium, jelentésként előadásban, egy előjátékban, 4 képből. Zenejét szerzezte Liszt Ferencz. Szövegét írta Roquette Ottó. Fordította id. Abrányi Kornél.

VIGSZÍNHÁZ

817. szám. ELŐSZÓR: Katonák.

Eredeti színmű 3 felvonásban. Irtá Thury Zoltán.

Személyek: Udvardy Ferencz, Udvardy Pál, Anna, a felesége, Ferike, fiuk, Pető Bálint, Zsuzsanna, Klára, leányuk, Veress Akcs, Brandt, szízes, Göllnitz, hadnagy, Marjay Sándor.

VÁRSZÍNHÁZ

Nagy bérlet 20. Havi bérlet 8. Az attaché. Vigjáték 4 felvonásban. Irtá Meil-hac. Fordította Knyaskó L.

Személyek: Scharpf báró, Scharpf báró neje, Prachs gróf, Madeleine, Estillac, De Meré Lucien, Frontville, Hamsay, Meceray, Keigel, Charles, Gabányi, K. Gerő L., Nádai, Csillag T., Egassy, Palfi, Mészáros, Horváth, Zilahi, Vizvári, Deák.

MAGYAR SZÍNHÁZ

L. Komáromi Mariska asszony fellépésével.

A garasos kis-asszony.

Operette 4 felvonásban. Irták: Mars és Desvallières. Fordították Reiner Ferencz és Makai Emil. Zenejét szerzezte Pfanquette Robert.

Személyek: Napoleon, Michel, Berniche, Anatól, péklegény, Rascalou, Brignoleit, pék, Izidor, a fia, Taupin, Grégoire, Pavillon, Marion, Rascalou, Gireth K., Székely K., Szemikléssy, Rozsa E., Helasi B., Kalmár J., Mátrai J., Miklóssy, Kardos, Keszler, Vlád Gizella.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Goldstein Számi. Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irtá Kövessy Albert.

Személyek: Scharpf báró, Scharpf báró neje, Prachs gróf, Madeleine, Estillac, De Meré Lucien, Frontville, Hamsay, Meceray, Keigel, Charles, Gabányi, K. Gerő L., Nádai, Csillag T., Egassy, Palfi, Mészáros, Horváth, Zilahi, Vizvári, Deák.

Goldstein Számi.

Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irtá Kövessy Albert.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Goldstein Számi. Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irtá Kövessy Albert.

Személyek: Scharpf báró, Scharpf báró neje, Prachs gróf, Madeleine, Estillac, De Meré Lucien, Frontville, Hamsay, Meceray, Keigel, Charles, Gabányi, K. Gerő L., Nádai, Csillag T., Egassy, Palfi, Mészáros, Horváth, Zilahi, Vizvári, Deák.

Színházi műsorok.

Table listing theater programs for various venues: Nemzeti Színház, Magyar Kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Columns include the play title and the actor/role.

Megnyitási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a cs. és kir. utparancsnokságna...

IV., Lipót-utcában ujonnan felépült palotájának tisztí kasszinó épületében a mai kor igényeinek megfelelően, a legnagyobb kényelemmel és tisztesen berendezett

I-ső rangu nagy éttermeimet

szombaton f. hó 19-én este 7 órakor egy katonazenekar közreműködése mellett megnyitom.

Támashozva sok évi tapasztalatomra, mint elismert vendéglős, mindig kitörésem lesz igen t. vendégeimet a legjobbalibban és leggyelmezőbbben kiszolgálni és hiszem, hogy sikerülni fog kitérni magyar és francia konyhám valamint válogatott itáliai étel vendégeimnek a fényesen berendezett helyiségekben egy előkelő és kellemes szórakozási helyet nyújtani. Kitérni tisztelettel

GREGORITS FERENCZ, vendéglős.

Advertisement for Kanitz Ferencz, featuring text: 'Az úri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrássy-ut 1.'

Advertisement for Kanitz Ferencz, featuring text: 'Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyékét jótányos árban, legnagyobb választékban ajánl Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.'

Advertisement for FOGAK (Teeth) by Fogorvos dr. NEUFELD, Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Large advertisement for Magyar Borpincze, featuring text: 'Magyar Borpincze palackborainak főarudája V., Mérleg-utca 4. szám, Ródkarada VII., Erzsébet-körút 56. sz. Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét kitérni palackborainkra felhívni; fehér és vörös asztali borok 35 krtól kezdve palackokkal együtt, ugyszinte az ország előkelő és jelentékeny termelőinek fájborai nagy választékban kaphatók. A Dörögcsel Kegyes Tanítórend eredeti töltésű palackozott borainak, ugymint Lonszky Adófi tokajzi aszu- és szamorodni borainak főlerakata. Telefon-szám 415. Radó és Társa Budapest, V., Mérleg-utca 4. sz. Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában VIII., József-körút 65.'

Palais Royal

a fő- és székváros legnagyobb áruháza
ORLAI SÁNDOR perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherczeg-utca 8. sz.

a következő cikkekét gyári árában ajánlja:
Nászajándékok, chinai ezüst-árak,
finom bronz-árak, disz-órák, gyé-
mántutánzatú ékszerek val. foglalatban,
valódi párisi legyezők, bördiszműárak,
ezüstbotok, bőrövek (gürtel), szalag-
bársony-, arany- és fémövek.

Bel- és külföldi
**hires gyártmányu
zongorák,
pianinók és
harmóniumok**
legdusabb választékban
a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók.
Zongora-termek
Kossuth Lajos-utca 22. szám a.
(Károly-körút sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet,
Zongorahangolási és karbantartási évi
bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás
2 frt. Javítások pontosan teljesítettek.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem
hagyják kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár
kényszerre jön egész készletét a munkanélküli nagyon
csakély megterítése ellenében eladni. En nagyok felhatal-
mazva ezen megbízás kéreztük a következő tárgyakat csupán
1 frt 60 cent megterítése ellenében, és pedig:
5 db legfinomabb asztali kőst, valódi angol pengével,
8 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
8 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kévéskönyvet,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmértőt,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-mértőt,
2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 db angol Victoria-alkohólát,
2 db feltöltést, keltő asztali gyertyatartót,
1 tészterőt,
1 db legfinomabb ezüstkörhíntőt,
44 db összesen csak frt 6.80.
A fenti összes 44 tárgy e-eltől 40 forintba került és
most ezek frt 6.80 minimális áron kaphatók. — Az
amerikai szabadalmazott ezüst teljesítő jöhérőz; mely
az ezüst-szint 25 érig megtartja, amiért jótállást állít-
talik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés
nem szédülgesen

kapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem maga-
mat mindenkinek, akiknek az áru meg nem felel, az összeget
minden aká-ly nélkül visszatéríteni; és senki so mulasztja
el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diaszantitását meg-
nézze, mely

menyegző és alkalmi ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan al- kalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Niiber-
warenfabriken.
Wien, II., Rambrandtstrasse 19/0 Telephone Nr. 7114.
Szállítás a vidékre, utánvéttel vagy az összeg előleges be-
küldésével. Tisztelettel várunk hozzá 10 krajczár.
Csak a mellékelt végjeggyel valódi
(ezüst-áru.)
Kivonat az elismert iratokból.
Küldeményt megkaptam s meg vagyok elé-
ggedve: kérek még egy küldeményt 8 frt 60 cent.
Köszönve, Bécsi Hírnév.
A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve,
Lajd, 1898. szept. 1. O. Chotek-Gudenus gróf.
A készlet leg-egyrebb meglegezően kaptam; kérek még
egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Palikari Alajos, cs. és kir. katonai orvos.

ÉN Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú
óriási Loreley-haja saját
találmányu kondécsom 14
havi használatától nőtt meg.
Ezt a kenőcsöt a legelőke-
lőbb orvosok mint egyetlen
szert ajánlják hajkiállítás
ellen, a ha növény elősegi-
tésére és a a bőr erős-
bítésére, uraknál elősegíti
a szép erős szakállnövést
és már rövid használat
után úgy a haj, valamint
a szakáll természetes fényt
és tömörséget kap és meg-
őrvi ezeket a korai őszl-
léstől a legmagasabb korig
Tégye 1 frt, 2 frt,
3 frt és 5 frt.

Postai szájküldés naponként a
pénz előzetes megküldése, vagy
postautánvétellel a világ minden
tájékára a gyártól:

Csillag Anna
Wien, I.,
Seilergasse 7.

MINDEN SORSJEGY UTANFIZETÉS NÉLKÜL
MIND A 6 HUZASON JATSIK

USA GYÓRKSORSJÁTÉK

FŐDÍJ EREMENY 100.000 KORONA

20.000 KORONA SORSJÁTÉK

ALATKÉSZPENZBEN VESSZAVASÁRÓLJA

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.
Sorsjegyeket ajánl:
A BUDAPESTI UJSÁGÍRÓK EGYESÜLETÉNEK
sorsjáték kezelősége.
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.
„HERMES“ Ipar- és Kereskedelmi Bank
Magyar általános váltóüzlet r.é. váltóüzlete
Budapest, V., Dorottya-utca 8. sz. Budapest, V., Káder-utca 4. sz.

Millió betegnek e szer már segített

Kifolyások ellen
a SCHNEIDER-féle
Santal-Capsulák
a legbiztosabbak.

8 nap alatt teljesen gyógyítottak a kő-
vénesegek, a vesebajok, a húgyúti beteg-
ségeket, a vesztégek, a hólyaggyulladás-
t, a megfázást, a fehérfolyást, a legújabb
anyaméh-fajtat. E kapsulák be-
szedése után a hólyagban felhalmozott anyagok
ára 2 frt 50 kr. Orv. magas betegsége-
nél egy doboz 4 frt hármasra. Egyszeri
kapható posta útján.

Schneider József
gyógyszerész,
Resicza, Fő-utca 11. (Délmagyarország.)
Szállítás titkártatás mellett történik.

MINDENÜTT KAPHATÓ

A RÉTHY FELE
PÉNELEFÜZKORKA
LEGJOBB
kedveltség
kőfogás és
hurut ellen

1 doboz ára 30 kr. 5 doboz hármasra 1 frt 50 kr.
Szállítás:
RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.

!!Jelzőtáblák!!

közlegjelző, utjelző, utcajelzőtáblákat és házszámokat
domborúan préselt vaslemezről, vagy simán
erős vaslemezre írva legszebb legtartósabb kivitelben a
legelősebb árák mellett készít

Spitzer József Sándor
c. zímfestészet és domborúan préselt címtábla
gyártó-telepe
BUDAPESTEN.
Iroda: IV. ker., Károly-körút 24. sz.
Megrendelések az ország bármely vidékére pontosan
eszközöltetnek.

Heim-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló dr. Meidinger tanár által bizalmasan javasolt
HEIM H., Budapest és Bécs.

csász. és kir. udv. sz. sz. sz. sz.

Legjobb hírnevű cs. és kir. szabadalm.
KÁLYHÁINK

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

Budapesten, J h o n e t-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi
„HESTIA“ szabályozható, tüdő- és ventil-
ációs kályhákat tüdőbetegsége-
fűstemesztő kandallókat.
Központi légítést egész épületek részére. Száritó
készületek ipar és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Rum, finom likőrök,
mézbor és mézlikör.

Bárki hága után minden készletét nélkül hitvány mi-
nőségben előállíthat. Dugók Gummitömölök. Minden
borbetegség elleni szereket. Kezelési könyv és ársz. tá-
blázat.

Watterich A., Budapest.
5. Dohány-utca 5.
ALAPITTATOTT 1868. ALAPITTATOTT 1898.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czészerű is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK az ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. özv. Balásovits György nagytűzde.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos, fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szantó Már, dohányláda.
- IV. „ Farsich-bazár Dévai József, dohányüzlet.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Kemetsch A. J. dohányüzlet és ajándéktárca.
- V. „ Nagykörönd-utca 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos, dohányüzlet.
- V. „ Váci-körút 6. szám Moreno Janka, dohányüzlet.
- V. „ Lipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond, dohányüzlet.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám Brenner nővérek, dohányüzlet.
- VI. „ Jendrassy-ut 48 szám Rohonczy Ilona, dohányüzlet.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Késler Reza, dohányüzlet.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám Freud J. dohányüzlet.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk. Sopronyi V. dohányüzlet.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

R. S. Gépészmezői szakosztályaink tárgyalván a kérdéses bevárányt, azt kivitethetetlennek jelölték. A bevárányt kellő igazolást mellett a titkárságnál átvehető. 2339-1

Jbolya. Szörnyű dologról értesítlek. Béla mindent megtudott, és ő egyetlen szavával tömre lehet mindkettőnk. Légy vele szemben udvarias és előzékeny, küzd le undorodást, melyet e hitvány fereggel szemben érzel. Ne essél kétségbe, mert olyas valamit hallottam Béla felől, melyet ha a világ tudnára adnák, ő erkölcsi halott lenne. — Egészen hozzá illő dolog, amit elkövetett. Ölel Árpád. 6358-1

Alfonz. Az a kis fényugár, amely gondolkodásodba és szivedbe bevilágított, életemnek a legnagyobb öröme. Most már ismét remélni kezdek és bízom a jövőben. Csak arra kérek, légy erős és bátor. Nagy szeretetünk talán kedves szüledet is meghatják. Jolánka. 6364-1

Bertuska. Edes soraidat megkaptam, de azt nem tudom közölni addig, míg annak a címzett nem írod meg, hogy azt el is küldhessem, mert különben nem lenne az egésznek semmi értelme. Erre különben már az előbbi levelemben is kértelek, úgy látszik azonban, hogy ez elkerülte figyelmedet. Leveledre hosszabban fogok mielőbb válaszolni és erre vonatkozólag edes soraid mielőbb várva, csókál számtalanszor M. — — Irj egy l. lapot mielőbb. 6366-1

Gyöngyvirág. Karácsony előtt, sajnálom, de a viszonyítás lehetetlen. De hisz nem sokára eljön az az idő is. Én jól vagyok és nagyon hiányzik magam. Ha épen ideje engedni, jöjjön fel. Üdvözlő Gyöngyvirág. 6316-1

Jzon hölgy, ki szerián délben a nyugotipályára jött és a vele szemben ülő urra nem épen barátságosan pillantásokat vetett, kéretik tudassa, hogy ismeretség lehetséges-e és mily módon „Szerencsés flótás” jellege alatt. 6762-1

HÁZASSÁG.

Keresek barátom részére, ki egy csinos, háziasan nevelt, román bath vallású árvalány és szép butor- és kelengye felett rendelkezik, egy biztos keresettel bíró iparost vagy kereskedőt. Komoly és névvel ellátott levelek „Árva Gizi” jellegével ellátva e laphoz kéretnek. 6756-2

Önálló 29 éves komoly kereskedő házasság czéljából óhajt megismerkedni egy csinos, közéletmetű fiatal intelligens leánnyal. 2000 frt hozományra reflektál. — Szíves levelet a kiadóba kérek és „Komoly szándék” jellege alatt kérem azt e helyen jelezetni. 6698-2

Jgen jó és biztos állásu 28 éves fiatal ember szerezne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánnyal, házasság czéljából. 3-4000 frt hozományt kíván. Csak komoly leveleket vesz figyelembe, melyeket „Komoly” jellege alatt kér a kiadóhivatalba. 6368-2

ALLÁST KERES.

Házmester, izr. 42 éves, gáz- és vízvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester” cím alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710-3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag írását elvállalja szerény igényű fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 6654-3

Kisasszony, ki a kereskedelmi szaktanfolyamot isz. 42 éves, gáz- és vízvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester” cím alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710-3

Német levelezőnek ajánlkozik egy meggyerő külsejű fiatal ember több évi gyakorlattal, aki mérlegképes könyvelő, szorgalmas önálló munkás. Címe a kiadóban. 6758-3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztői, vagy munkatársul ajánlkozik kitűnő szakember. Esetleg azok expedálásait is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czímen kéretnek. 6792-3

Joghallgató ajánlkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Cím a kiadóhivatalban. 6478-3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva volt, gyorsírás és gépirásban kitűnően járatos, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfoglalni. Címe a kiadóban. 6802-3

ALLÁST KAPHAT.

Vaskereskedősegéd, mint helyi ügynök és utalványkezelő állást keres. Ajánlatok „Vas utazó” jellege alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6840-4

Könyvígygatók (colporteur) kerestelenek egy nagy- és kisvárosban műfuzetes kiadásának terjesztéséhez. Jelentkezhetni délelőtt 10-12, délután 6-7 órákor Üllői-ut 12., földsz. 6869-4

Társ kerestetik egy igen jól jövedelmező nagy vállalatához 3-4000 frttal. — Bővebbet személyesen. Levelek a kiadóhivatalba intézendők „Szerencse” jellege alatt. 6780-4

Ökleveles óvónő kerestetik pusztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanítani képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Óvónő 100” jellege alatt. 6742-4

Kisasszony, ki már művirág-üzletben alkalmazva volt és e szakmát teljesen érti. Állandó alkalmazást nyer. — Ajánlatokat a kiadóhivatalhoz közvetlenül „Művirág-üzlet” jellege alatt. 6748-4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány. azonnal felvéteték. Cím a kiadóhivatalban. 6455-4

Szakácsnő, ki már nagyobb uriházaknál volt alkalmazva, mazsa, vidéki urasági házhoz kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 6662-4

Nagy confectio-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben járatos. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelszó alatt. 6472-4

Fiatal földhirtokos oly gazdasszonyt keres, ki egy nagyobb háztartást vezessen és jól tudjon főzni. Arczképpel ellátott ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Gazdasszony” jellege alatt. 6614-4

OKTATÁS.

Zongora-órák adására ajánlkozik a bécsi-konzervatóriumot kitűnő sikerrel végzett zongoratanárnő. Elsőrendű referenciákkal. — Címe a kiadóhivatalban. 6822-5

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Cím a kiadóhivatalban. 6416-5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czímen. 6606-5

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088-8

Kentes üzlet, egy utcában, konkurrenzia nélküli, más vállalat miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2335-8

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üstökben égetett, régi, 5 kilo palackban 3 frt 75 krt. bérmentve, utánvértel. Ganovszky Gusztáv, fenyőborovicska-gőzfűződe-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6981-8

VÉTEL.

Kályha, maidingi vagy cserép, jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok „Kályha” jellege alatt és az ár kitüntetésével, a kiadóhivatalba kéretnek. 6736-9

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704-9

Kétkerekű kézikocsis, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utcában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6760-10

Kerepesi-uthoz közel a Szentkirály-utcában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6682-10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcái szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144-10

Elegánsan butorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6826-10

Elegánsan butorozott 2 ablakos utcái szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6830-10

Az Üllői-uton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828-10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns” czímen a kiadóhivatalba. 6466-11

SZOBA KERESTETIK.

Csinosan berendezett udvari szobát keres az Üllői ut közelében egy orvostanhallgató. Leveleket „Egyszerű” jellege alatt kér a kiadóhivatal. 6864-12

Keresek egy butorozott szobát a Teréz-körút vagy Gyár-utca közelében. Megkeresések ár megjelölésével „Mérnök” jellege alatt a kiadóba kéretnek. 6678-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utcában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utcára nyíló nagy pinéze is kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6164-13

HITEL-PÉNZ.

Sürgösen kerestetik 200 frt kölcsön egy jóállású hivatalnoknak. Levelet a kiadóba kérek „Pontos” jellege alatt. 6784-14

KÖNYVEK.

Jó francia regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a cím és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár” jellege alatt. 6262-15

Jókai összes művei kerestetnek olcsó áron megvételre. Leveleket a kiadóhivatal közvetlenül „Jókai” czímen. 6612-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, teremnek, egyleti helyiségnek, vivőtelelakásnak, magániskolának vagy nagy alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706-17

Fényképészeti üzlet, a Belvárosban, mely kitűnően megy, szabad kézből átadó. Szíves ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fényképészeti” cím alatt. 6782-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetéfi-czukorkát. 1537-18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évestől kezdve) fiu- vagy leánygyermekét teljes ellátásra csekély fizetésért elfogadni. — Czim a kiadóhivatalban. 6734-18

Jó ebédkosztot kaphat 1-2 ur intelligens családnál az Eötvös-utcában. Czim a kiadóban. 6766-18